

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componența:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Mariana Pitic,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 06 aprilie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, declarate de avocatul Oleg Mîța și inculpații

Gargalic Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Gargalic Lada XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX, or. XXXXX, domiciliată în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, cetățeană a R. Moldova și a Federației Ruse, fără antecedente penale;

Sturzu Aliona XXXXX, născută la XXXXX, originară din or. XXXXX, domiciliată în mun. XXXXX, bd. XXXXX, ap. XXXXX, cetățeană a R. Moldova și a României, fără antecedente penale;

Societatea cu Răspundere Limitată „CLUB ROYAL PARK COMPANY”, cod fiscal XXXXX, cu adresa juridică în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, fără antecedente penale;

Societatea cu Răspundere Limitată „CUBAL-EXIM”, cod fiscal XXXXX, cu adresa juridică în mun. XXXXX, str. XXXXX, fără antecedente penale.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> 20.03.2018 - 06.04.2018,
<i>instanța de apel:</i>	23.07.2018 - 25.09.2018,
<i>instanța de recurs:</i>	11.02.2019 - 21.05.2019.
<i>instanța de apel:</i>	13.06.2019 - 06.11.2019,
<i>instanța de recurs:</i>	03.06.2020 - 11.08.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Prin sentința Judecătoriai Chișinău din 06.04.2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Gargalic Andrei a fost condamnat în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi, societăți comerciale pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

Gargalic Lada a fost condamnată în baza art. 42 alin.(2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 3000 unități convenționale, adică 150.000 lei, cu privarea de dreptul a gestiona întreprinderi, societăți comerciale pe un termen de 3 ani.

Sturzu Aliona a fost condamnată în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 3000 unități convenționale, adică 150.000 lei, cu privarea de dreptul a gestiona întreprinderi, societăți comerciale pe un termen de 2 ani.

Persoana juridică „Club Royal Park Company” SRL, IDNO XXXXX, a fost condamnată în baza art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 5000 unități convenționale, adică 250.000 lei, cu privarea de dreptul de a presta servicii hoteliere și în domeniul alimentației publice pe un termen de 2 ani.

Persoana juridică „Cubal-Exim” SRL, IDNO XXXXX a fost condamnată în baza art. 46, 244 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 4000 unități convenționale, adică 200.000 lei, cu privarea de a presta servicii hoteliere și în domeniul alimentației publice pe un termen de 2 ani.

De la inculpații Gargalic Andrei, Gargalic Lada, Sturzu Aliona, SRL „Club Royal Park Company” și SRL „Cubal-Exim” s-a încasat, solidar, în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 30.717 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Gargalic A., în calitate de organizator, în rezultatul înțelegerii prealabile, împreună și de comun acord cu Gargalic L., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși infracțiuni, au format un grup criminal organizat cu scopul și intenție unică de a comite evaziune fiscală, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Gargalic A., în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, a administrat SRL „Club Royal Park Company” (c/f XXXXX); SRL „Cubal-Exim” (c/f XXXXX); SRL „Impex Bussinescom” (c/f XXXXX); SRL „Royal Park Residents”; (c/f XXXXX); fondate de către el și care aveau ca gen de activitate - prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, comercializarea bunurilor imobiliare, importul și comerțul mărfurilor industriale, comerțul produselor alimentare, gestionându-le personal sau prin intermediul persoanelor interpușe menționate mai sus, care erau în subordinea sa directă, executând cu precizie indicațiile date de către el.

În realizarea intențiilor criminale, Gargalic A., în prealabil a repartizat rolurile fiecărui membru al grupării criminale create și conduse de el. Astfel, Gargalic L., care activa în calitate de director a SRL „Club Royal Park Company” și Sturzu A., care activa

în calitate de contabil-șef al aceleiași companii, aveau rolul să acumuleze mijloacele bănești de la subdiviziunile economice ce aparțin întreprinderilor menționate mai sus și ulterior aveau rolul de acumulare a mijloacelor bănești și divizarea acestora după principiul separării mijloacelor bănești reflectate și nereflectate în evidența contabilă, iar mai apoi, informația necesară era prezentată de Sturzu A., în măsura în care este nevoie, potrivit indicației lui Gargalic A., cu predarea către ultimul și/sau către Gargalic L. la oficiul din str. XXXXX nr. XXXXX bloc XXXXX, mun. XXXXX a mijloacelor financiare nereflectate în evidența contabilă.

Ulterior, Gargalic A., acționând de comun acord și în înțelegere prealabilă cu Gargalic L., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, în cadrul grupului criminal organizat, prin intermediul cărora a săvârșit acțiuni prejudiciabile de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderilor sus menționate, prin includerea în documente contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au fost folosite în activitatea întreprinderilor și care au la bază operațiuni ce nu au existat, contra remunerării necontabilizate, legalizau mijloacelor bănești obținute în urma vânzării mărfurilor și prestarea serviciilor nereflectate în evidența contabilă, reflectau cheltuieli pentru bunuri și servicii ce nu erau folosite în activitatea întreprinderii, cu scoaterea banilor în numerar, fapt ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit mari.

Astfel, în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, membrii grupului criminal organizat, condus de către Gargalic A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, având scopul și intenție unică de comitere a evaziunii fiscale a întreprinderilor ÎCS "Club Royal Park Company" SRL; „Cubal-Exim” SRL; „Impex Businesscom” SRL; "Royal Park Residents" SRL, contrar art.8 in.(2) lit. c) din Codul fiscal, aprobat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că „contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației ...” și ale art.2 din Legea Contabilității nr.1 13-XVI din 27.04.2007, care stipulează că „prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...”, art.7 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit. a) din lege” și art.43 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității, în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile, conducătorul entității este obligat să le restabilească în termen de până la 2 luni, începând cu data constatării faptului respectiv”, art.83 alin.(4) din Codul fiscal, care prevede că „declarația cu privire la impozitul pe venit se completează în conformitate cu procedura stabilită de Guvern, potrivit formei aprobate de acesta și se prezintă Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de data de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune ...”, titlului II din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar aprobat prin Hotărârea Guvernului RM „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” nr. 474 din .04.1998 și ale

Hotărârii Guvernului RM „Privind Declarația cu privire la impozitul pe venit” nr.596 din 13.08.2012, în scopul tănuirii obiectului impozabil, nu au utilizat mașinile de casă și control cu memorie fiscală, pentru prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, la diferite persoane fizice și juridice, a dedus în scopuri fiscale cheltuieli legate de asigurarea și amortizarea a două autoturisme (Porsche Cayenne și Mercedes Benz Viano) care nu au fost folosite în activitatea întreprinderii; a reflectat în activitatea întreprinderii cheltuieli în scopuri fiscale în rezultatul comercializării autoturismului Porsche Cayenne persoanei interdependente - Gargalîc L., soția fondatorului - Gargalîc A. și a autoturismului „Mercedes Benz S class” persoanei interdependente, fondatorului - Gargalîc A.; a reflectat cheltuieli privind diferențe negative de curs valutar pentru împrumuturile ce nu au fost necesare în activitatea întreprinderii din motiv că creditele și împrumuturile au fost acordate ca împrumuturi altor întreprinderi fără dobândă, a reflectat dobânzile pentru achitarea leasingului financiar pentru autoturismele ”Porsche Cayenne” și ”Mercedes Benz S class” - autoturismele nu au fost folosite în activitatea întreprinderii, incluzând în declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada anilor 2013- 2016 a companiilor sus indicate, acte care sunt documente fiscale, a unor date denaturate cu privire la venituri și cheltuieli, acțiuni intenționate ce a dus la necalcularea și neachitarea impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător, respectiv s-au eschivat în mod intenționat de la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în sumă totală de 2.728.407 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Gargalîc L., acționând în calitate de membră a grupului criminal organizat creat și condus de Gargalîc A., în rezultatul înțelegerii prealabile, împreună și de comun acord cu ultimul și cu Sturzu A., precum și cu alte persoane în curs de identificare, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși infracțiuni, au format un grup criminal organizat cu scopul și intenție unică de a comite evaziune fiscală, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Gargalîc L., în perioada 01.01.2013 până la 01.01.2017, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, a administrat SRL „Club Royal Park Company” (c/f XXXXX); SRL „Cubal-Exim” (c/f XXXXX); SRL „Impex Bussinescom” (c/f XXXXX); SRL „Royal Park Residents”; (c/f XXXXX); fondate de către ea și soțul ei Gargalîc A. și care aveau ca gen de activitate - prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, comercializarea bunurilor imobiliare, importul și comerțul mărfurilor industriale, comerțul produselor alimentare, gestionându-le personal sau prin intermediul persoanelor interpușe menționate mai sus, care erau în subordinea sa directă, executând cu precizie indicațiile date de către Gargalîc A.

În realizarea intențiilor criminale, Gargalîc A., în prealabil a repartizat rolurile fiecărui membru al grupării criminale create și conduse de el.

Astfel, Gargalîc L., care activa în calitate de director a SRL „Club Royal Park Company” și Sturzu A., care activa în calitate de contabil-șef al aceleiași companii, Gargalîc L. activând și în calitate de contabil a SRL „Cubal-Exim” aveau rolul să acumuleze mijloacele bănești de la subdiviziunile economice ce aparțin întreprinderilor menționate mai sus și ulterior aveau rolul de acumulare a mijloacelor bănești și divizarea

acestora după principiul separării mijloacelor bănești reflectate și nereflectate în evidența contabilă, iar mai apoi, informația necesară era prezentată de Sturzu A., în măsura în care este nevoie, potrivit indicației lui Gargalic A., cu predarea către Gargalic L. și/sau către Gargalic A. la oficiul din str. XXXXX nr. XXXXX, bloc XXXXX, mun. XXXXX a mijloacelor financiare nereflectate în evidența contabilă.

Ulterior, Gargalic L., acționând de comun acord și în înțelegere prealabilă cu Gargalic A., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, în cadrul grupului criminal organizat, prin intermediul cărora a săvârșit acțiuni prejudiciabile de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderilor sus menționate, prin includerea în documente contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au fost folosite în activitatea întreprinderilor și care au la bază operațiuni ce nu au existat, contra remunerării necontabilizate, legalizau mijloacelor bănești obținute în urma vânzării mărfurilor și prestarea serviciilor nereflectate în evidența contabilă, reflectau cheltuieli pentru bunuri și servicii ce nu erau folosite în activitatea întreprinderii, cu scoaterea banilor în numerar, fapt ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit mari.

Astfel, Gargalic L. în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, în calitate de membră a grupului criminal organizat, condus de către Gargalic A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, având scopul și intenție unică de comitere a evaziunii fiscale a întreprinderilor ICS "Club Royal Park Company" SRL; „Cubal-Exim” SRL; „Impex Businesscom” SRL; "Royal Park Residents" SRL, contrar art.8 alin.(2) lit. c) din Codul fiscal, aprobat prin Legea RM nr.1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că „contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației...” și ale art.2 din Legea Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, care stipulează că „prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...”, art.7 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit.a) din lege” și art.43 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității, în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile, conducătorul entității este obligat să le restabilească în termen de până la 2 luni, începând cu data constatării faptului respectiv”, art.83 alin.(4) din Codul fiscal, care prevede că „declarația cu privire la impozitul pe venit se completează în conformitate cu procedura stabilită de Guvern, potrivit formei aprobate de acesta și se prezintă Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de data de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune ....”, titlului II din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar aprobat prin Hotărârea Guvernului RM „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” nr. 474 din 28.04.1998 și ale Hotărârii Guvernului RM „Privind Declarația cu privire la impozitul pe venit” nr.596 din 13.08.2012, în scopul tănuirii obiectului impozabil, nu au utilizat mașinile de casă și control cu memorie fiscală, pentru

prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, la diferite persoane fizice și juridice, incluzând în declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada anilor 2013-2016 a companiilor sus indicate, acte care sunt documente fiscale, a unor date denaturate cu privire la venituri, acțiuni intenționate ce a dus la necalcularea și neachitarea impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător, respectiv s-au eschivat în mod intenționat de la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în sumă totală de 2.728.407 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Sturzu A., acționând în calitate de membră a grupului criminal organizat creat și condus de Gargalic A., în rezultatul înțelegerii prealabile, împreună și de comun acord cu ultimul și cu Gargalic L. precum și cu alte persoane în curs de identificare, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși infracțiuni, au format un grup criminal organizat cu scopul și intenție unică de a comite evaziune fiscală, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Sturzu A., în perioada 01.01.2013 până la 01.01.2017, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, activând în calitate de contabil-șef a SRL „Club Royal Park Company” (c/f XXXXX); fondată și administrată de facto de către Gargalic Andrei care a fondat și administrat de facto și SRL „Cubal- Exim” (c/f XXXXX); SRL „Impex Bussinescom” (c/f XXXXX); SRL „Royal Park Residents”; (c/f XXXXX); care aveau ca gen de activitate - prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, comercializarea bunurilor imobiliare, importul și comerțul mărfurilor industriale, comerțul produselor alimentare, a executat cu precizie indicațiile date de către Gargalic Andrei.

În realizarea intențiilor criminale, Gargalic A., în prealabil a repartizat rolurile fiecărui membru al grupării criminale create și conduse de el.

Astfel, Sturzu A., care activa în calitate contabil-șef a SRL „Club Royal Park Company” și Gargalic L., care activa în calitate de director al aceleiași companii, aveau rolul să acumuleze mijloacele bănești de la subdiviziunile economice ce aparțin întreprinderilor menționate mai sus și ulterior aveau rolul de acumulare a mijloacelor bănești și divizarea acestora după principiul separării mijloacelor bănești reflectate și nerefectate în evidența contabilă, iar mai apoi, informația necesară era prezentată de Sturzu A., în măsura în care este nevoie, potrivit indicației lui Gargalic A., cu predarea către Gargalic L. și/sau către Gargalic A. la oficiul din str. XXXXX nr. XXXXX, bloc XXXXX, mun. XXXXX a mijloacelor financiare nerefectate în evidența contabilă.

Ulterior, Sturzu A., acționând de comun acord și în înțelegere prealabilă cu Gargalic A., Gargalic Lada și alte persoane în curs de identificare, în cadrul grupului criminal organizat, prin intermediul cărora a săvârșit acțiuni prejudiciabile de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderilor sus menționate, prin includerea în documente contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au fost folosite în activitatea întreprinderilor și care au la bază operațiuni ce nu au existat, contra remunerării necontabilizate, legalizau mijloacelor bănești obținute în urma vânzării mărfurilor și prestarea serviciilor nerefectate în evidența contabilă, reflectau cheltuieli

pentru bunuri și servicii ce nu erau folosite în activitatea întreprinderii, cu scoaterea lor în numerar, fapt ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit mari.

Astfel, Sturzu A. în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, în calitate de membră a grupului criminal organizat, condus de către Gargalic A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, având scopul și intenție unică de comitere a evaziunii fiscale a întreprinderilor ICS "Club Royal Park Company" SRL; „Cubal-Exim” SRL; „Impex Businesscom” SRL; "Royal Park Rezidents" SRL, contrar art.8 alin.(2) lit. c) din Codul fiscal, aprobat prin Legea 1 nr.1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că „contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației...” și ale art.2 din Legea Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, care stipulează că "prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...", art.7 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.121 alin.(2) lit. a) din lege” și art.43 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității, în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile, conducătorul entității este obligat să le restabilească în termen de până la 2 luni, începând cu data constatării faptului respectiv”, art.83 alin.(4) din Codul fiscal, care prevede că „declarația cu privire la impozitul pe venit se completează în conformitate cu procedura stabilită de Guvern, potrivit formei aprobate de acesta și se prezintă Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de data de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune ....”, titlului II din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar aprobat prin Hotărârea Guvernului RM „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” nr. 474 din 28.04.1998 și ale Hotărârii Guvernului RM „Privind Declarația cu privire la impozitul pe venit” nr.596 din 13.08.2012, în scopul tănuirii obiectului impozabil, nu au utilizat mașinile de casă și control cu memorie fiscală, pentru prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, la diferite persoane fizice și juridice, incluzând în declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada anilor 2013-2016 a companiilor sus indicate, acte care sunt documente fiscale, a unor date denaturate cu privire la venituri, acțiuni intenționate ce a dus la necalcularea și neachitarea impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător, respectiv s-au eschivat în mod intenționat de la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în sumă totală de 2.728.407 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Persoana juridică, Societatea cu Răspundere Limitată „Club Park Company” cod fiscal XXXXX, (în continuare SRL "Club Royal Park Company"), cu adresa juridică în mun. XXXXX, str. XXXXX XXXXX înregistrată la 26.04.2007 la Camera înregistrării de Stat, înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA la 01.05.2007 certificat XXXXX, genul principal de activitate al acesteia fiind prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere, comercializarea

bunurilor imobiliare (încăperi cu destinație nelocativă), în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, a săvârșit intenționat infracțiunea prelungită de evaziune fiscală în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Gargalic A. în calitate de organizator în rezultatul înțelegerii prealabile, împreună și de comun acord cu Gargalic L., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, activând în cadrul SRL "Club Royal Park Company" cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși infracțiuni, au format un grup criminal organizat cu scopul și intenție unică de a comite evaziune fiscală, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Gargalic A., în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, a administrat SRL „Club Royal Park Company” precum și SRL „Cubal-Exim” (c/f XXXXX); SRL „Impex Bussinescom” (c/f XXXXX); SRL „Royal Park Residents”; (c/f XXXXX); fondate de către el și care aveau ca gen de activitate - prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, comercializarea bunurilor imobiliare, importul și comerțul mărfurilor industriale, comerțul produselor alimentare, gestionându-le personal sau prin intermediul persoanelor interpușe menționate mai sus, care erau în subordinea sa directă, executând cu precizie indicațiile date de către el.

În realizarea intențiilor criminale, Gargalic A., în prealabil a repartizat rolurile fiecărui membru al grupării criminale create și conduse de el.

Astfel, Gargalic L., care activa în calitate de director a SRL „Club Royal Park Company” și Sturzu A., care activa în calitate de contabil-șef al aceleiași companii, aveau rolul să acumuleze mijloacele bănești de la subdiviziunile economice ce aparțin întreprinderilor menționate mai sus și ulterior aveau rolul de acumulare a mijloacelor bănești și divizarea acestora după principiul separării mijloacelor bănești reflectate și nereflectate în evidența contabilă, iar mai apoi, informația necesară era prezentată de Sturzu A., în măsura în care este nevoie, potrivit indicației lui Gargalic A., cu predarea către ultimul și/sau către Gargalic L. la oficiul din str. XXXXX nr. 6 bloc 2, mun. Chișinău a mijloacelor financiare nereflectate în evidența contabilă.

Ulterior, Gargalic A., acționând de comun acord și în înțelegere prealabilă cu Gargalic L., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, în cadrul grupului criminal organizat, prin intermediul cărora a săvârșit acțiuni prejudiciabile de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderilor sus menționate, prin includerea în documente contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au fost folosite în activitatea întreprinderilor și care au la bază operațiuni ce nu au existat, contra remunerării necontabilizate, legalizau mijloacelor bănești obținute în urma vânzării mărfurilor și prestarea serviciilor nereflectate în evidența contabilă, reflectau cheltuieli pentru bunuri și servicii ce nu erau folosite în activitatea întreprinderii, cu scoaterea banilor în numerar, fapt ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

Astfel, în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, membrii grupului criminal organizat, condus de către Gargalic A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, având scopul și intenție unică de comitere a evaziunii fiscale ale a întreprinderilor ÎCS "Club Royal Park Company" SRL; „Cubal-Exim” SRL; „Impex Businesscom” SRL; "Royal Park Residents” SRL, contrar art.8 alin.(2) lit. c) din Codul fiscal, aprobat prin

Legea RM nr.1163-XIII din 24.04.1997, care prevede că „contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciul Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației...” și ale art.2 din Legea Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, care stipulează că „prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător...”, art.7 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit. a) din lege” și art.43 din lege, care prevede că „entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității, în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile, conducătorul entității este obligat să le restabilească în termen de până la 2 luni, începând cu data constatării faptului respectiv”, art.83 alin.(4) din Codul fiscal, care prevede că „declarația cu privire la impozitul pe venit se completează în conformitate cu procedura stabilită de Guvern, potrivit formei aprobate de acesta se prezintă Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de data de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune...”, titlului II din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar aprobat prin Hotărârea Guvernului RM „cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” nr. 474 din 28.04.1998 și ale Hotărârii Guvernului RM „Privind Declarația cu privire la impozitul pe venit” nr. 596 din 13.08.2012, în scopul tănuirii obiectului impozabil, nu au utilizat mașinile de casă și control cu memorie fiscală, pentru prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, la diferite persoane fizice și juridice, incluzând declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada anilor 2013-2016 a companiilor sus indicate, acte care sunt documente fiscale, a unor date denaturate cu privire la venituri, acțiuni intenționate ce a dus la necalcularea și neachitarea impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător, respectiv s-au eschivat în mod intenționat de la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în sumă totală de 2.557.941 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Persoana juridică, Societatea cu Răspundere Limitată „CUBAL-EXIM” cod fiscal XXXXX, (în continuare SRL ”Cubal-Exim”), cu adresa juridică în mun. Chișinău, str. XXXXX XXXXX, înregistrată, la 03.10.2000, la Camera înregistrării de Stat, înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA la data de 01.09.2010, certificat numărul 0307096, genul principal de activitate al acesteia fiind comercializarea zahărului; vânzarea bunurilor imobile (spații comerciale amplasate în mun. Chișinău, str. XXXXX, nr.6, bl.2), în perioada 01.01.2013 până la 01.01.2017, a săvârșit intenționat infracțiunea prelungită de evaziune fiscală în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe:

Gargalîc A. în calitate de organizator în rezultatul înțelegerii prealabile, împreună și de comun acord cu Gargalîc L., și alte persoane în curs de identificare, activând în cadrul SRL ”Cubal-Exim”, și anume Gargalîc A. fiind unicul fondator și administrator, iar Gargalîc L. activând în calitate de contabil a companiei date, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare,

disciplină, avînd un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși infracțiuni, au format un grup criminal organizat cu scopul și intenție unică de a comite evaziune fiscală, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Gargalic A., în perioada 01.01.2013 până la 01.01.2017, aflîndu-se pe teritoriul mun. Chișinău, a administrat SRL „Cubal-Exim” (c/f XXXXX); precum și SRL „Club Royal Park Company” SRL „Impex Bussinescom” (c/f XXXXX); SRL „Royal Park Residents”; (c/f XXXXX); fondate de către el și care aveau ca gen de activitate - comercializarea zahărului; vânzarea bunurilor imobile; prestarea serviciilor în domeniul alimentației publice (restaurant, bar), prestarea serviciilor hoteliere și serviciilor de cazare, importul și comerțul mărfurilor industriale, comerțul produselor alimentare, gestionându-le personal sau prin intermediul persoanelor interpușe menționate mai sus, care erau în subordinea sa directă, executând cu precizie indicațiile date de către el.

În realizarea intențiilor criminale, Gargalic A., în prealabil a repartizat rolurile fiecărui membru al grupării criminale create și conduse de el.

Astfel, Gargalic A. care activa în calitate de director a SRL: „CubalExim” și Gargalic L., care activa în calitate de contabil al aceleiași companii, aveau rolul să acumuleze mijloacele bănești de la subdiviziunile economice ce aparțin întreprinderilor menționate mai sus și ulterior aveau rolul de acumulare a mijloacelor bănești și divizarea acestora după principiul separării mijloacelor bănești reflectate și nereflectate în evidența contabilă, iar mai apoi, informația necesară era prezentată, în măsura în care este nevoie, potrivit indicației lui Gargalic A., cu predarea către ultimul și/sau către Gargalic L. la oficiul din str. XXXXX nr. 6 bloc 2, mun. Chișinău a mijloacelor financiare nereflectate în evidența contabilă.

Ulterior, Gargalic A., acționând de comun acord și în înțelegere prealabilă cu Gargalic L., Sturzu A. și alte persoane în curs de identificare, în cadrul grupului criminal organizat, prin intermediul cărora a săvârșit acțiuni prejudiciabile de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național a întreprinderilor sus menționate, prin includerea în documente contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au fost folosite în activitatea întreprinderilor și care au la bază operațiuni ce nu au existat, contra remunerării necontabilizate, legalizau mijloacelor bănești obținute în urma vânzării mărfurilor/bunurilor și prestarea serviciilor nereflectate în evidența contabilă, reflectau cheltuieli pentru bunuri și servicii ce nu erau folosite în activitatea întreprinderii, cu scoaterea banilor în numerar, fapt ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

Astfel, în perioada 01.01.2013 până la 31.10.2017, membrii grupului criminal organizat, condus de către Gargalic A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, avînd scopul și intenție unică de comitere a evaziunii fiscale a întreprinderi SRL „Cubal-Exim”, contrar 24 alin. (1) din Codul fiscal, aprobat prin Legea RM nr.1163- XIII din 24.04.1997, care prevede că „Se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător.” și alin. (3) care prevede că „Deducerea cheltuielilor de delegații, de reprezentanță, de asigurare a agenților economici se permite în limitele stabilite de Guvern, cu excepția celor reglementate de prezentul articol” art. 26 alin. (1) din Codul fiscal care prevede că „Mărimea deducerii uzurii calculate a proprietății se

determină în conformitate cu prezentul articol, cu art.24 și 27”, alin. (2) care prevede că „proprietatea pe care se calculează uzura este proprietatea materială reflectată în bilanțul contabil al contribuabilului în conformitate cu legislația și folosită în activitatea de întreprinzător...” art. 26 alin. (10) din Codul fiscal care prevede că „evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale se efectuează în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern” și a prevederilor Regulamentului privind evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.289 din 14.03.2007, art. 24 alin. (8) din Codul fiscal care prevede că „Nu se permite deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente.” art. 27 alin.(2) din Codul fiscal care prevede că „Mijloacele obținute de la înstrăinarea mijloacelor fixe, cu excepția celor obținute din înstrăinarea autoturismului care a fost inclus în categoria de proprietate cu valoarea stabilită la art.26 alin.(9) lit.b), se raportează la reducerea bazei valorice a categoriei respective de proprietate. Dacă reducerea indicată conduce, la sfârșitul perioadei de gestiune, la un rezultat negativ pe categoria de proprietate, atunci acest rezultat se include în venit, iar valoarea categoriei respective de proprietate la începutul perioadei de gestiune corespunzătoare se egalează cu zero. În cazul înstrăinării autoturismului inclus în categoria de proprietate cu valoarea stabilită la art.26 alin.(9) lit. b), baza valorică a categoriei respective de proprietate se reduce cu valoarea rămasă a autoturismului înstrăinat, determinată pornind de la valoarea cu care acesta a fost inclus în categoria respectivă. Venitul sau pierderea calculată ca diferență între suma mijloacelor obținute de la înstrăinarea autoturismului și baza valorică a acestuia se recunoaște drept venit sau pierdere a perioadei fiscale în care a avut loc înstrăinarea. Baza valorică a autoturismului reprezintă valoarea acestuia micșorată cu suma uzurii calculate” art.30 alin. (1) din Codul fiscal, care stipulează că „nu se permite deducerea impozitului pe venit, instituit în prezentul titlu, a penalităților și amenzilor aferente lui, precum și a amenzilor și penalităților aferente altor impozite, taxe și plăți obligatorii la buget”, în scopul tănuirii obiectului impozabil, a dedus în scopuri fiscale cheltuieli legate de asigurarea și amortizarea a două autoturisme (marca/model ”Porsche Cayenne” și ”Mercedes Benz Viano”), care nu au fost folosite în activitatea întreprinderii; a reflectat în activitatea întreprinderii cheltuieli în scopuri fiscale în rezultatul comercializării autoturismului de marca/model ”Porsche Cayenne” persoanei interdependente - Gargalîc L., soția fondatorului - Gargalîc A. și a autoturismului de marca/model ”Mercedes Benz S class” persoanei interdependente, fondatorului - Gargalîc A.; a reflectat cheltuieli privind diferențe negative de curs valutar pentru împrumuturile ce nu au fost necesare în activitatea întreprinderii din motiv că creditele și împrumuturile au fost acordate ca împrumuturi altor întreprinderi fără dobândă, a reflectat dobânzile pentru achitarea leasingului financiar pentru autoturismele marca/model ”Porsche Cayenne” și ”Mercedes Benz S class” - autoturismele nu au fost folosite în activitatea întreprinderii, incluzând în declarațiile cu privire la impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada anilor 2013 - 2016 a companiei sus indicate, acte care sunt documente fiscale, a unor date denaturate cu privire la venituri și cheltuieli, acțiuni intenționate ce a dus necalcularea și neachitarea impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător, respectiv s-au eschivat în mod intenționat de la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în sumă totală de 151.564 lei, ce constituie proporții mari.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și au solicitat judecarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală.

Astfel, urmează a fi încadrate încadrate:

- acțiunile inculpatului Gargalîc A. în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca participație în calitate de organizator în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- acțiunile inculpatei Gargalîc L. în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- acțiunile inculpatei Sturzu A. în baza art. 42 alin. (2), 46, 224 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- acțiunile persoanei juridice SRL „Club Royal Park Company” în baza art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca evaziunea fiscală a întreprinderii prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care au la bază operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- acțiunile persoanei juridice SRL „Cubal-Exim” în baza art. 46. 244 alin. (1) Cod penal, ca evaziunea fiscală a întreprinderii prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care au la bază operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în sumă ce depășește 1500 unități convenționale care constituie proporții mari.

Totodată, instanța a statuat că solicitările inculpatului Gargalîc A. și avocatului Mița O. cu privire la aplicarea prevederilor Legii privind amnistia nr.210 din 29.07.2017 pe capătul de învinuire pe art.244 alin.(2) lit. b) Cod penal, privind faptele de evaziune fiscală comise până la 09.09.2016, urmează a fi respinse.

Ori, infracțiunea incriminată inculpatului Gargalîc A., fiind potrivit art. 29 Cod penal una prelungită, a fost comisă în perioada anilor 01.01.2013 - 31.10.2017, fiind consumată în luna octombrie 2017, când a fost efectuat controlul și depistată evaziunea fiscală, adică cu mult după adoptare și intrarea în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2017 nominalizată.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpații au comis o infracțiune din categoria celor grave, dar se caracterizează pozitiv, anterior nu au mai fost judecați, au

recunoscut vina și sincer s-au căit, au recuperat benevol prejudiciul cauzat statului prin infracțiune, fapt confirmat prin ordinele de plată anexate la dosar, că circumstanțe ce agravează răspunderea penală lipsesc.

Sanctiunea art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă amendă în mărime de la 3350 la 5350 unități convenționale sau închisoare de până la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Totodată, instanța a conchis că este neîntemeiată solicitarea apărării cu privire la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal în privința pedepsei complementare și a nu o aplica în privința tuturor inculpaților, deoarece cauza s-a examinat în procedura art. 364¹ Cod de procedură penală și nu se mai poate de aplicat prevederile art. 79 Cod penal având în vedere că inculpaților deja le-a fost redusă pedeapsa conform prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Avocatul Oleg Mîța și inculpatul Gargalîc Andrei, au declarat apel, solicitând casare parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în baza art. 79 Cod penal, să nu fie aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura anumite activitate.

Apelanții au indicat că, inculpatul Gargalîc A. a contribuit în mod esențial și considerabil la descoperirea faptei și stabilirea altor circumstanțe importante, în special privind determinarea cuantumului prejudiciului cauzat în urma acțiunilor de evaziune fiscală.

Mai mult, anume de inculpatul Gargalîc A. și soția Gargalîc L., au fost întreprinse mai multe acțiuni în vederea achitării integrale a sumei prejudiciului cauzat în termeni cât mai restrânși, adică chiar până la finisarea urmăririi penale pe caz.

Prin urmare, au fost stabilite mai multe circumstanțe excepționale, prin care se justifică oportunitatea aplicării unei pedepse mai blânde în privința lui Gargalîc A.

Supra celor invocate, din momentul reținerii și până la pronunțarea sentinței, inculpatul Gargalîc A. s-a aflat în arest preventiv peste 6 luni de zile, în condițiile de izolator, care se caracterizează prin limitarea la maxim a drepturilor și libertăților deținuților, precum și condiții inumane și degradante de deținere a acestora, fapt care a fost consemnat în Raportul Comitetului European de prevenire a Torturii, Tratatului inuman și degradant Raportul din 30.06.2016 CPT/Inf (2016).

3.1. La fel, au declarat apel avocatul Oleg Mîța și inculpata Gargalîc L., solicitând casare parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie redusă pedeapsa inculpatei în temeiul art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, iar în baza art. 79 Cod penal, să nu-i fie aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura anumite activitate.

Apelanții au invocat că, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpata beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{4}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Sanctiunea din art. 244 alin. (2) Cod penal, stabilește plafonul minim al pedepsei cu amendă pentru persoane fizice în mărime de 3350 unități convenționale. Respectiv, prin reducerea cu $\frac{1}{4}$, cuantumul pedepsei cu amendă urma să constituie 2512 unități convenționale, adică 125.600 lei.

Totodată, conform art. 79 Cod penal, instanța poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Ori, Gargalic L. a contribuit în mod esențial și considerabil la descoperirea faptei și stabilirea altor circumstanțe importante, în special privind determinarea cuantumului prejudiciului cauzat în urma acțiunilor de evaziune fiscală.

Mai mult, anume de inculpata Gargalic L. au fost întreprinse mai multe acțiuni în vederea achitării integrale a sumei prejudiciului cauzat, în termen cât mai restrâns, chiar până la finalizarea urmăririi penale pe acest caz.

3.2. Avocatul Oleg Mița și reprezentantul ÎCS „Club Royal Park Company” SRL, Dobrotvor Igor, tot au declarat apel, solicitând casare parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie redusă pedeapsa persoanei juridice în temeiul art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, iar în baza art. 79 Cod penal, să nu-i fie aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura anumite activități.

Apelanții au invocat că, potrivit art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, ÎCS „Club Royal Park Company” SRL poate beneficia de garanțiile și facilitățile acordate de legea procesual penală în parte ce se referă la determinarea pedepsei penale cu amendă în mărime de 3000 unități convenționale.

Totodată, conform art. 79 Cod penal, instanța poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Ori, ÎCS „Club Royal Park Company” SRL a contribuit în mod esențial și considerabil la descoperirea faptei și stabilirea altor circumstanțe importante, în special în parte ce se referă la determinarea cuantumului prejudiciului cauzat în urma acțiunilor de evaziune fiscală.

Mai mult, anume de ÎCS „Club Royal Park Company” SRL au fost întreprinse mai multe acțiuni în vederea achitării integrale a sumei prejudiciului cauzat în termen cât mai restrâns, chiar până la finalizarea urmăririi penale pe acest caz.

3.3. De asemenea, au declarat apel avocatul Oleg Mița și administratorul „Cubal Exim” SRL, Dobrotvor Igor, solicitând casare parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie redusă pedeapsa persoanei juridice în temeiul art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, iar în baza art. 79 Cod penal, să nu-i fie aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura anumite activități.

Apelanții u invocat că, conform art. 364¹ Cod de procedură penală „Cubal Exim” SRL poate beneficia de garanțiile și facilitățile acordate de legea procesual penală în parte ce se referă la determinarea pedepsei penale cu amendă în mărime de 3000 unități convenționale.

Totodată, conform art. 79 Cod penal, instanța poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Ori, „Cubal Exim” SRL a contribuit în mod esențial și considerabil la descoperirea faptei și stabilirea altor circumstanțe importante, în special în parte ce se referă la determinarea cuantumului prejudiciului cauzat în urma acțiunilor de evaziune fiscală.

Mai mult, anume de ÎCS „Club Royal Park Company” SRL, au fost întreprinse mai multe acțiuni în vederea achitării integrale a sumei prejudiciului cauzat în termen cât mai restrâns, chiar până la finalizarea urmăririi penale pe acest caz.

3.4. A declarat apel și inculpata Sturzu Aliona, solicitând casare parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă

în mărime de 2512 unități convenționale, ce echivalează cu 125.600 lei, fără aplicarea pedepsei complementare.

Apelanta a invocat că, conform rechizitoriului pe cauza penală au fost suportate cheltuieli în sumă totală de 30.717 lei:

- 1027 lei, consumabile (hârtie, imprimare, copiator) - 3315 file a câte 0,31 lei fiecare filă;

- 5720 lei, cheltuieli pentru interpret la acțiuni de urmărire penală (11 ore) și traducerile actelor procesuale (12 file - ordonanțe de punere sub învinuire);

- 21.330 lei, salariu Procurorului: 32 zile a câte 666,56 lei pentru una zi., suma de 21.330 lei salariu Consultantului procurorului 12 zi - 220 lei.

Instanța a dispus încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare în sumă de 30.717 lei.

Însă, art. 228 (1) Cod de procedură penală, nu prevede procurorul ori consultantul procurorului, ca persoane cărora urmează a fi compensate cheltuieli suportate în procesul penal. Or aceștia, în virtutea obligațiilor funcționale atribuite de lege, activează fiind remunerați de către stat în baza unor relații de muncă.

Salariul mediu pentru toată perioada de participare în proces penal, prevăzut la art. 228 (1), pct. 1) Cod de procedură penală, nu se raportează la prestația procurorului, or acesta nu se regăsește în lista exhaustivă din alin. (1) art. 228 Cod de procedură penală.

Consumabilele solicitate de către procuror, adică costul materialelor care au fost utilizate, se compensează doar expertului și specialistului, așa cum prevede art. 228 (3) Cod de procedură penală și doar la cererea acestora (art. 228 (5) Cod de procedură penală).

Conform legii procesuale penale, dacă instanța de judecată dispune plata cheltuielilor judiciare din contul inculpatului (art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală), acestea urmează a fi dispuse spre încasare în limitele legii, după cum s-a atenționat supra, fără a crea o povară inechitabilă și neîntemeiată (în afara legii) pentru condamnat.

În aceeași ordine de idei, apelând la dispoziția art. 229 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul condamnării câtorva persoane în aceeași cauză, cheltuielile judiciare se repartizează în dependență de vinovăția, gradul de răspundere și situația materială a fiecăreia din ele.

Repartizarea cheltuielilor trebuie să fie întemeiată, echitabilă și proporțională pentru a exclude tratament ilegal și inechitabil.

Astfel, prin dispunerea încasării de la inculpata Sturzu A. a cheltuielilor judiciare de 5720 lei, ce constituie cheltuieli pentru interpret la acțiuni de urmărire penală cu participarea învinuiților (11 ore) și traducerile actelor procesuale în privința învinuiților (12 file - ordonanțe de punere sub învinuire), efectuată în cadrul urmăririi penale, instanța a emis o soluție inechitabilă și neîntemeiată. Or Sturzu A. nu a beneficiat de așa servicii, acțiunile procesuale în privința ei nu au fost efectuate cu participarea interpretului, instanța de judecată însă a dispus încasarea acestor cheltuieli din contul inculpatei.

Suplimentar, cheltuielile judiciare și cuantumul acestora nu a fost confirmat prin probe concludente și pertinente, la dosar lipsind înscrisuri care ar demonstra suportarea acestor cheltuieli, precum și cuantumul lor în mărimea indicată de către procuror (lipsa dovezii antumului real).

La caz, inculpata se poate corecta și reeduca prin condamnarea dispusă, cu aplicarea în privința ei a pedepsei sub formă de amendă în mărime minimală - 2512 unități convenționale (125.600,00 lei).

Ori, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{4}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Inculpata Sturzu A. se poate corecta și reeduca prin condamnarea dispusă cu aplicarea art. 79 Cod penal față de pedeapsa penală complementară sub formă de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

În ședința de judecată, în privința aplicării pedepsei față de Sturzu A., s-au invocat prevederile art. 79 Cod penal, precum și s-a scos în evidență următoarele circumstanțe importante și determinante pentru stabilirea pedepsei echitabile:

- inculpata nu are antecedente penale, anterior nu a fost judecată, este la prima abatere de la legea penală;

- a avut căință sinceră de faptele comise, ceea ce s-a demonstrat prin conduita inculpatei pe parcursul procesului penal;

- a colaborat activ și cu bună credință cu organul de urmărire penală, a contribuit la descoperirea și elucidarea circumstanțelor și faptelor care au constituit obiectul învinuirii. Astfel, Sturzu A. prin declarații a elucidat fapte, care nu erau înțelese și clare organului de urmărire penală (date contabile) și specialiștilor atrași în proces penal de la Serviciul Fiscal de Stat. Anume declarațiile inculpatei au ajutat la constatarea corectă și cu plenitudine a întregului tablou faptic, au servit sprijin pentru stabilirea exactă și corectă a cuantumului prejudiciului cauzat, natura încălcărilor din evidența contabilă, la descifrarea și clasificarea taxelor și impozitelor neachitate conform legii. Atitudinea respectivă a inculpatei a contribuit la stabilirea adevărului și desfășurarea urmăririi penale în termen rezonabil, economisirea resurselor de timp, de personal și financiare;

- la caz a fost achitat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune;

- deși a fost constatată vinovăția inculpatei Sturzu A., aceasta nu a acționat pe cont propriu, nu a avut beneficii din acțiunile săvârșite, inculpata acționând la indicația factorilor săi de decizie.

Sturzu A. are studii superioare și fiind contabil de profesie, nu are alte meserii, abilități profesionale, decât cele obținute în domeniul profesiei obținute.

Privarea de dreptul de a presta activitatea sa profesională o privează pe Sturzu A. de dreptul fundamental, garantat de Constituție - dreptul la muncă (inclusiv, în vederea întreținerii - sursă de existență).

3.5. La 11 septembrie 2018 avocatul Oleg Mîța și inculpații Gargalîc Andrei, Gargalîc Lada, SRL „Club Royal Park Company” și SRL „Cubal Exim”, au declarat apel suplimentar, solicitând încetarea procesului penal în temeiul art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

Apelanții au invocat că, în baza modificărilor în legislația penală prin Legea 179 din 26.07.2018, /MO309- 320/ 17.08.2018 art. 498; în vigoare 17.08.2018, s-a operat decriminalizarea unor anumite forme de comitere a infracțiunii de evaziune fiscală, cu introducerea unor modalități noi de comitere a acestei fapte.

Legiuitorul în mod esențial a redus formele de comitere a acestor fapte infracționale, astfel încât nu orice acțiune de includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, ei doar

inclusiunea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale și care au la bază operațiuni ce nu au existat.

Cu referire la semne de calificare, în baza cărora inculpații Gargalic A., Gargalic L., SRL "Club Royal Park Company", precum și SRL „Cubal Exim” au fost recunoscuți culpabili de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 244 Cod penal, s-a specificat, că modificările operate decriminalizează faptele ce li s-au imputat, întrucât sunt pasibile răspunderii penale doar acțiunile de includere intenționată a datelor vădit denaturate cu privire la venituri sau cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale sau au la bază operațiuni ce nu au existat. Prin urmare, o simplă prezentare a datelor contabile denaturate cu privire la venituri și cheltuieli nu mai constituie deja o infracțiune.

Supra celor invocate mai sus, de menționat este, că de către legiuitor în mod expres au fost stabilite limitele în timp, pentru ca o acțiune de evaziune fiscală să fie considerată drept o infracțiune.

Astfel, cum rezultă din conținutul acestei norme, precum și potrivit Notei informative, întocmite de autorii proiectului acestei legi, prezentat împreună cu textul proiectului de lege supus votării în plenul Parlamentului RM, se menționează în mod expres, că s-a operat reformularea componentei infracțiunii prin:

- a) creșterea costului evaziunii fiscale;
- b) stabilirea unui cadru temporar exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an.

Potrivit Codului fiscal aprobat prin Legea Parlamentului RM Nr. 1163 din 24.04.1997 (Titlul I Dispoziții Generale art. 5. Noțiuni generale An fiscal - an calendaristic, care începe cu 1 ianuarie și se termină cu 31 decembrie). Prin urmare, este stabilită o determinare strictă în timp pentru faptele, și doar cuantumul cumulativ al tuturor acțiunilor de eschivare de la plată a impozitelor efectuate pe parcursul acestei perioade de timp (01.01 - 31.12) poate fi apreciat ca infracțiune sau nu. Respectiv, pentru calificarea acțiunilor nu se va lua în calcul suma impozitelor neachitate per total pentru întreaga perioadă inclusă în rechizitoriu, ci doar sumele impozitelor și taxelor neachitate pe parcursul doar a unui an calendaristic, care se începe cu 01 ianuarie și se termină la data de 31 decembrie. Prin urmare, la această dată a infracțiunea de evaziune fiscală se consideră consumată. (Pentru perioada respectivă a anului fiscal). Respectiv, fiecare an constituie o faptă separată și legea nu admite cumularea sumelor impozitelor și taxelor pe parcursul unei perioade care înglobează mai mulți ani, perioade fiscale urmând a fi strict delimitate și separate, iar suma evaziunii urmează a fi calculată doar pentru perioada unui singur an.

În continuare, potrivit deciziei nr. 59 din 14.03.2018 adoptată de SFS asupra cazului de încălcare a legislației comisară de ÎCS "Club Royal Parc Company" SRL, c/f XXXXX, adoptate în baza Actului controlului fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018, s-a dispus, calcularea sumelor neachitate la buget:

- 107.296 lei impozitul pe venit reținut din salariu;
- 605.063 lei impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător;
- 405.457 lei prime de asigurare obligatorii de asistență medicală;
- 735.824 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajator;
- 191.957 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;
- 12.750 lei taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii;
- 457.351 lei taxa pentru cazare;

- 42.242 lei impozitul pe bunurile imobile.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.6 din Codul fiscal din sistemul impozitelor și taxelor generale de stat fac parte: - impozitul pe venit; - taxa pe valoarea adăugată; - accizele; - impozitul privat; taxa vamală; - taxele rutiere. Sistemul impozitelor și taxelor locale include: a) impozitul pe bunurile imobiliare; b) taxele pentru resursele naturale; e) taxa pentru amenajarea teritoriului; d) taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; e) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); f) taxa de aplicare a simbolici locale; g) taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire sociala; h) taxa de piață; i) taxa pentru cazare; j) taxa balneară; k) taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orășenești și sătești (comunale); l) taxa pentru parcare; m) taxa de la posesorii de câini; n) taxa pentru amenajarea localităților din zona de frontieră care au birouri (posturi) vamale de trecere a frontierei vamale, (a vedea la fel pt. 5 al Hotărârii Plenului CSJ "Cu privire la unele aspecte de aplicare a prevederilor legislației fiscale la examinarea litigiilor despre urmărirea impozitelor și taxelor, aplicarea sancțiunilor de către organele fiscale" nr. 25 din 15.07.2002).

Astfel, contribuții de asigurări sociale de stat nu fac parte din sistemul național de impozite și la acel moment nu erau incluse în normă art. 244 Cod penal ca acțiune de evaziune fiscală. Mai mult, potrivit prevederilor art. 1 al Legii "Privind sistemul public de asigurări sociale", contribuției de asigurări sociale este suma datorată în mod obligatoriu de participant la sistemul public de asigurări sociale. Prin urmare, sumele calculate în urma controlului fiscal în mărime de 405.457 lei cu titlul de prime de asigurare obligatorii de asistență medicală, 735.824 lei, cu titlul de contribuții de asigurări sociale de stat: obligatorii virate de angajator, precum și 191.957 lei cu titlul de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii la momentul comiterii nu au făcut parte a obiectului infracțiunii și urmează a fi excluse de instanță în aprecierea faptelor de evaziune fiscală, care a dus la neachitarea impozitelor în proporții deosebit de mari (așa cum este formulat: dispozitivul art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal).

În continuare, potrivit Actului controlului fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018, întocmii: în privința ÎCS "Club Royal Parc Company" acțiunile de evaziune fiscală au avut loc în privința mai multor tipuri de impozite și în diferite perioade de timp. Respectiv, neachitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în suma totală de 605.063 lei a avut loc în perioada A/2013 - 350139 lei și A/2014 254924 lei. Rezultă, că pentru aceste tipuri de impozite faptele nu pot fi apreciate ca evaziune fiscală întrucât nu a fost depășit plafonul minim, stabilit de lege (suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal rara să depășească 50 de salarii medii lunare pe economic prognozat, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei).

La fel și în privința faptelor de diminuare a impozitului din venit din salariu, în suma totală de 93.395 lei, și anume: ianuarie 2016 - 1636 lei, martie 2016 - 2903 lei, aprilie 2016 - 6423 lei, mai 2016 - 16458 lei, iunie 2016 - 13324 lei, iulie 2016 - 22955 lei, august 2016 - 29696 lei.

Aceeași situație poate fi constatată și în privința acțiunilor de diminuare a taxei pentru cazare, în suma totală de 405.563 lei, inclusiv T/04/2013 - 16964 lei, T/01/2014 - 19378 lei, T/02/2014 - 18778 lei, T/03/2014 - 31048 lei, T/04/2014 - 29299 lei, T/01/2015 - 42842 lei, T/02/2015 - 684 31 lei, T/03/2015 - 55399 lei, T/04/2015 - 32498

lei, T/01/2016 - 16598 lei, T/02/2016 - 27352 lei, T/03/2016 - 21942 lei, T/04/2016 - 25543 lei.

Supra celor menționate, diminuarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii de deservire socială cu 12750 lei a avut loc, inclusiv, în perioada T/01/2014 - T/02/2016 eu câte 825 lei.

Astfel, un simplu calcul demonstrează cu desăvârșire că, dacă întreaga perioadă de evaziune fiscală, inclusă în rechizitoriu, o împărțim în anii fiscali separate, atunci pentru fiecare din acești ani fiscali cuantumul sumei impozitelor și taxelor ce nu au fost achitate în bugetul de stat nu va depăși sumele:

- pentru anul 2013 suma de 192.500 lei, reieșind din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognoza! pentru anul 2013, în mărime de 8850 lei aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 951 din 20.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013;

- pentru anul 2014 suma de 211.250 lei, reieșind din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014, în mărime de 4225 lei aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 1000 din 13.12.2013 privind aprobarea mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014;

- pentru anul 2015 suma de 225.000 lei, reieșind din cuantumul pe economie, prognozat pentru anul 4500 lei aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 974 din 04.12.2014 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015;

- pentru anul 2016 suma de 252.500 lei, reieșind din cuantumul salarialul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5050 lei aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 879 din 23.12.2015 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016;

- pentru anul 2017 suma de 280.000 lei, reieșind din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5600 lei aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 1233 din 09.11.2016 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economic, prognozat pentru 2017.

Prin urmare, această schimbare a cadrului normativ constituie o lege mai blândă, care ușurează situația persoanei atrase la răspunderi penală și, prin urmare, prezentei spețe urmează a fi aplicate prevederile art. 10 Cod penal, care în mod expres prevede, că (1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

3.6. La 12 septembrie 2018, și inculpata Sturzu Aliona a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încetarea procesului penal.

Apelanta a invocat că, la 17.08.2018 a intrat în vigoare Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative.

Conform art. IV al Legii, Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

(Pct. 11) La articolul 244 (redacția nouă a normei penale):

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

la alineatul (2):

în dispoziție, litera b) va avea următorul cuprins:

“b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

“se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”

Prin norma penală adoptată, legislatorul a stabilit noi criterii de calificare a infracțiunii, prevăzute de art. 244 Cod penal. În acest sens a fost modificată latura obiectivă a componenței de infracțiune.

Astfel, pentru a califica și încadra acțiunile conform art. 244 Cod penal, conform legii noi este necesar ca la evaziune fiscală:

a) Suma cumulativă a: 1) impozitelor prevăzute de Cod fiscal; 2) taxelor prevăzute de Cod Fiscal, 3) contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală să depășească 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate;

b) Suma cumulativă va cuprinde doar impozite, taxe, contribuții, prime, neachitate prin evaziune, care sunt aferente și se raportează unui an fiscal (Perioada: 01 ianuarie - 31 decembrie);

Componența de infracțiune prevăzută la art. 244 Cod penal este materială. Evaziunea fiscală se consideră consumată din momentul survenirii urmărilor prejudiciabile, care depășesc cuantumul stabilit în art. 244 Cod penal.

Latura Obiectivă include: 1) Fapta prejudiciabilă, descrisă supra; 2) urmările prejudiciabile sub forma neachitării impozitului, a cărui sumă depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate; Suma impozitului neachitat, se raportează la un an fiscal; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin urmare, legislatorul modificând norma penală de la art. 244 Cod penal, incriminează evaziunea fiscală numai dacă suma cumulativă impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an „fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Dacă în cursul unui an fiscal, suma cumulativă a impozitelor neachitate în rezultatul evaziunii fiscale nu atinge pragul de 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, faptele respective nu constituie infracțiune (decriminalizarea infracțiunii).

Pe cauza dată, constatăm că în conformitate cu actul de control fiscal nr. XXXXX, prelungit pe formularele 5-659582, XXXXX, 1-748614, 1-748615 și 1-748616 din 16.02.2018 suma cumulativă a impozitelor și taxelor neachitate pe toate perioadele (anii fiscali, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017), constituie un quantum sub nivelul quantumului care stă la baza calificării infracțiunii de evaziune fiscală.

Inculpata Sturzu A. a activat în calitate de contabil-șef al SRL ”Club Royal Park Company”. Or conform învinuirii înaintate, inculpatei i se încriminează acțiuni legate de exercitarea funcției de contabil-șef la această companie.

SRL ”Club Royal Park Company” la fel este subiect al răspunderii penale pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală.

Așa cum a fost menționat supra, pentru calificarea penală a evaziunii fiscale, norma penală de la art. 244 Cod penal prevede ca fiind necesar de constatat existența totalității semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică fapta prejudiciabilă drept infracțiune.

În acest sens, având în vedere modificarea legii penale, este necesar de stabilit care sunt plățile neachitate urmare la acțiunile inculpaților, care este quantumul anual al sumelor cumulative a impozitelor și taxelor prevăzute de Codul fiscal, neachitate de către inculpați, care este perioada unui an fiscal și care este salariu mediu prognozat pe economic.

Conform învinuirii înaintate inculpaților, la stabilirea quantumului impozitelor neachitate prin evaziune fiscală, acuzarea a administrat probe sub formă de acte de control fiscal și decizii emise în baza actelor de control fiscal, care cuprind rezultatele constatate de către Serviciul Fiscal de Stat și vizează activitatea SRL ”Club Royal Park Company”.

Organul fiscal, constatând diminuarea unor taxe și impozite, eschivarea de la plata lor, în final a stabilit sumele exacte, care constituie prejudicial cauzat prin evaziune.

Astfel, în pct. III în partea dispozitivă a Deciziei nr. 59 din 14.03.2018, adoptată asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL ”Club Royal Park Company”, sunt indicate următoarele sume cumulative pentru întreaga perioadă supusă controlului (A/2013-A/2017), perioadă inclusă în învinuirea înaintată:

107.296 lei - impozit pe venit reținut din salariu diminuat (corp de impozit);

605.063 lei - impozit pe venit diminuat, obținut din activitatea de întreprinzător (corp de impozit), inclusiv: pentru anul 2016 - 350.139 lei, pentru anul 2017 - 254.924 lei.

405.457 lei - prime de asigurări obligatorii de asistență medicală, diminuate (A/2016 - A/2017);

735.824 lei - contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virale de angajator, diminuate (A/2016 - A/2017);

191.957 lei - contribuții individuale de asigurări sociale de stat virate de angajatori pentru persoane asigurate, diminuate(A/2016 - A/2017);

12750 lei - taxa pentru unități comerciale și/sau prestări servicii (A/2014 - A/2017);

457352 lei - taxa pentru cazare, diminuată (A/2013 - A/2017);

42242 lei - impozit pe bunurile imobile (A/2016 - A/2017).

Majorări de întârziere (pct. IV) și amenzile (pct. V) din Decizie nu au relevanță pentru calificarea penală a faptelor, deoarece aceste sume constituie sancțiuni pentru neachitarea sumelor impozitelor și taxelor. Or latura obiectivă la art. 244 Cod penal prevede în mod expres că pentru calificare se rețin impozitele, taxele, prime și contribuții.

Conform actului de control fiscal, sumele dispuse pentru încasare la buget constituie un quantum cumulativ, care se raportează la diferite perioade fiscale, și anume A/2013 - A2017.

Unul din criteriile de calificare a faptei prejudiciabile în temeiul art. 244 Cod penal constituie quantumul minim al prejudiciului cauzat prin evaziune fiscală, care reprezintă salariul mediu pe economie prognozat, înmulțit la 50 în cazul alin. (1) art. 244 Cod penal și la 100 în cazul alin. (2) art. 244 Cod penal.

Conform Hotărârilor de Guvern nr. 951 din 20.12.2012, nr. 1000 din 13.12.2013, nr. 974 din 04.12.2014, nr. 879 din 23.12.2015 și 1233 din 09.11.2016, quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat constituie:

A/2013 - 3850 lei (calificarea evaziunii fiscale de la suma 192.500 lei);

A/2014 - 4225 lei (calificarea evaziunii fiscale-de la suma 211.250 lei);

A/2015 - 4500 lei (calificarea evaziunii fiscale - de la suma 225.000 lei);

A/2016 - 5050 lei (calificarea evaziunii fiscale - de la suma 252.500 lei);

A/2017 - 5600 lei (calificarea evaziunii fiscale - de la suma 280.000 lei);

În conformitate cu pct. 41 art. 5 Cod fiscal, anul fiscal cuprinde perioada între ianuarie și 31 decembrie.

Până a trece la raportarea sumelor prejudiciului stabilit în rezultatul controlului fiscal, căre au fost incluse în învinuire, vom scoate în evidență corelarea normelor penale, importante pentru justa calificare a faptelor încriminate inculpaților.

Conform art. 10 Cod penal:

(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

(2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

La momentul comiterii faptelor de către inculpați, art. 244 Cod penal la elementele laturii obiective prevedea în mod expres sintagma ”dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește”.

Prin modificarea normei penale (ultima redacție, în vigoare din 17.08.2018) legiuitorul a completat această sintagmă cu noi tipuri de plăți față de bugetele de stat și anume:

- taxe prevăzute de Codul fiscal,

- contribuție de asigurări sociale de stat obligatorii, -primă de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Incontestabil rezultă că, evaziunea fiscală în privința taxelor prevăzute de Codul fiscal, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primei de asigurare obligatorie de asistență /medicale a fost incriminată prin lege din data de 17.08.2018. Or noțiunea de impozit are definiție /exactă, prevăzută de Codul fiscal, iar tipurile impozitelor sunt prevăzute în mod exhaustiv în art. 5 al Codului fiscal. Aici vom atenționa că norma penală de la art. 244 Cod penal în partea ce ține de "impozite" este o normă de blanchetă.

După organizarea logică și structura normei penale, rezultă în mod cert că, dacă legislatorul până la 17.08.2018 nu a inclus în norma penală alte impozite, identificându-le în mod categoric, atunci taxele, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, primă de asigurare obligatorie de asistență medicală nici nu erau definite ca elemente ale normei penale, care ar permite atragerea la răspundere penală.

Respectiv, până la 17.08.2018, aceste categorii de plăți și obligații față de bugetul de stat aveau un caracter deductibil, deci incert.

Or, conform principiul legalității, stipulat în art. 3 Cod penal, (1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise.

Prin urmare, la caz avem o concurență între normele penale, care concurează în privința efectului lor, concurs care face aplicabilă față de fapta comisă legea penală mai blândă și mai favorabilă pentru persoana pasibilă de răspundere penală.

În astfel de situație, urmare la sinteza normei penale expuse la art. 244 Cod penal, rezultă că față de inculpați:

1) Pentru atragerea la răspundere penală nu pot fi aplicate categoriile introduse prin legea penală din 17.08.2018 și anume: taxe prevăzute de Codul fiscal, contribuție de asigurări sociale de stat obligatorii, primă de asigurare obligatorie de asistență medicală (este aplicabilă doar categoria "impozite" care la rândul lor sunt prevăzute la art. 5 Cod Fiscal); în această parte acționează legea veche, care prevede răspunderea doar pentru evaziunea fiscală legată de neachitarea impozitului, nu și noilor plăți introduse.

2) La stabilirea cuantumului impozitelor neachitate prin evaziune fiscală, perioada de calcul va cuprinde un an fiscal; La finalul fiecărui an fiscal, calculul cuantumului prejudiciului (pragul evaziunii fiscale) se va întrerupe și înceta.

3) Limita cantitativă, de la care fapta se califică ca evaziune fiscală, urmează a fi aplicată cea stabilită prin legea intrată în vigoare la 17.08.2018 (ridică pragul evaziunii fiscale): 50 salarii medii pe economie prognozate.

Subsecvent, prin aplicarea normelor penale în sensul enunțat, care rezultă din conținutul, organizarea, structura, logica juridică a normelor penale și din principiile fundamentale, stipulate în Constituție și Codul penal, rezultă că legiuitorul a decriminalizat faptele de evaziune fiscală, stabilind alte criterii de calificare a infracțiunii, iar la caz, faptele inculpaților nu mai constituie evaziune fiscală prevăzută de art. 244 Cod penal.

Normele procedural penale aplicabile cazului, având în vedere noile argumente ale apelului.

În conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se adoptă o sentința de încetare a procesului penal dacă există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) - 9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

De menționat la caz că faptele încriminate anterior inculpaților, constituie încălcări fiscale, constatate prin actele de control și decizii emise în temeiul acestora. Prin efectul acestor acte administrative și conformându-se lor, inculpații au înlăturat încălcările, recuperat integral prejudiciul cauzat prin diminuarea și neachitarea corespunzător legii fiscale a plăților la buget. Suplimentar, pe cale de consecință, au suportat sancțiunile legale sub formă de majorări de întârziere și amenzi, care la fel au fost achitate în cuantumul stabilit de organul fiscal.

Având în vedere că, noua lege penală intrată în vigoare la 17.08.2018, prin efectul normei penale de la art. 10 Cod penal, ameliorează în mod evident situația inculpaților și înlătură la momentul actual caracterul infrațional al lor, considerăm că, procesul penal în privința inculpaților urmează a fi încetat.

Suplimentar la cele menționate supra, s-a menționat că prin aceeași nouă lege penală este prevăzut momentul consumării faptei de evaziune fiscală. Astfel, orice faptă, pasibilă de încadrare juridică conform art. 244 Cod penal se consumă la finele fiecărui an fiscal (31 decembrie) și cuprinde intervalul din interiorul acestui an fiscal. Respectiv, faptele inculpaților urmează a fi apreciate prin prisma intervalelor prevăzute de lege. Important este că, sumele calculate în actul de învinuire, drept evaziune fiscală, urmează a fi apreciate ca fiind consumate și aferente fiecărei perioade fiscale.

Prin urmare, constatarea ca fiind consumată evaziunea fiscală (încriminată inculpaților) pentru perioadele fiscale A/2013, A/2014, A/2015 și parțial A/2016, având în vedere recuperarea integrală a prejudiciului cauzat prin infrațiune de către inculpați, impune aplicarea față de acestea pentru faptele comise în perioadele specificate a prevederilor și efectelor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (în vigoare din 09.09.2016).

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2018, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal intentat în privința inculpaților Gargalic Andrei în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, Gargalic Lada în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, Sturzu Aliona în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, „Club Royal Park Company” SRL în baza art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și „Cubal Exim” SRL în baza art. 46, 244 alin. (1) Cod penal, a fost încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Instanța de apel a statuat că, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, a fost modificată norma penală prevăzută la art. 244 Codul penal, stabilind

alte elemente obligatorii în vederea constatării evaziunii fiscale, în special fiind modificat prejudiciul cauzat bugetului de stat.

Astfel, conform art. IV pct. 11) din Legea nr. 179 din 26.07.2018, „La articolul 244: alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

la alineatul (2):

în dispoziție, litera b) va avea următorul cuprins:

”b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare a momentul săvârșirii faptei,”.

Instanța de apel a menționat că, noua normă penală în vigoare din 17.08.2018 prevede pedepse penale mai blânde, la alineatul unu și alineatul doi. La fel este mai blândă însuși conținutul normei penale, stabilind un plafon mai înalt al prejudiciului material cauzat bugetului de stat.

În conformitate cu art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Iar în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Luând în considerare că prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, oferă un efect retroactiv Legii nr. 179 din 26.07.2018 privind modificarea și completarea mor acte legislative prin care a fost modificat art. 244 din Codul penal, instanța de apel a reținut că aceste prevederi legale noi urmează a fi aplicate în privința inculpaților, Gargalic A., Gargalic L., Sturzu A., „Club Royal Park Company” SRL și „Cubal Exim” SRL.

S-a reținut, că legislatorul modificând norma penală de la art. 244 Cod penal, incriminează evaziunea fiscală numai dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate (alineatul 2-depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate).

În conformitate cu art. 5 pct. 41) Cod fiscal, anul fiscal reprezintă un an calendaristic, care începe cu 1 ianuarie și se termină cu 31 decembrie. Prin urmare, orice faptă, pasibilă de încadrare juridică conform art. 244 Cod penal se consumă la finele fiecărui an fiscal (31 decembrie) și cuprinde intervalul din interiorul acestui an fiscal.

Respectiv, faptele inculpațiilor urmează a fi apreciate prin prisma intervalelor prevăzute de lege, pentru fiecare perioadă fiscală.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 951 din 20.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, în mărime de 3850 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație, conform Hotărârii Guvernului nr. 1000 din 13.12.2013 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014, este în mărime de 4225 lei, conform Hotărârii Guvernului nr. 974 din 04.12.2014 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, este în mărime de 4500 lei, conform Hotărârii Guvernului nr. 879 din 23.12.2015 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, este în mărime de 5050 lei, conform Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 09.11.2016 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, este în mărime de 5600 lei.

În contextul prevederilor legale citate supra, în raport cu conținutul art. 244 alin. (1) Cod penal, instanța de apel constată că pentru a încadrarea acțiunilor inculpațiilor în baza art. 244 Cod penal, necesită a fi întrunită condiția de cauzare a prejudiciului în mărime mai mare de 50 salarii medii lunare pe economie, aferent unui an fiscal, iar pentru alineatul 2 al aceluiași articol - 100 salarii medii lunare pe economie.

Așadar, pentru a fi calificată ca evaziune fiscală, în temeiul art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente anului fiscal 2013 trebuie să depășească suma de 385.000 lei, pentru anul fiscal 2014 - suma de 422.500 lei, pentru anul fiscal 2015 - suma de 450.000 lei, pentru anul fiscal 2016 - suma de 505.000 lei, pentru anul fiscal 2017 - suma de 560.000 lei, iar pentru încadrarea acțiunilor inculpațiilor în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente anului fiscal 2013 trebuie să depășească suma de 192.500 lei, pentru anul fiscal 2014 - suma de 211.250 lei, pentru anul fiscal 2015 - suma de 225.000 lei, pentru anul fiscal 2016 - suma de 252.500 lei, pentru anul fiscal 2017 - suma de 280.000 lei.

În prezenta cauză penală, în conformitate cu actul de control fiscal nr. XXXXX, prelungit pe formularele 5-659582, XXXXX, 1-748614, 1-748615 și 1-748616 din 16.02.2018 suma cumulativă a impozitelor și taxelor neachitate de către SRL „Club Royal Park Company” pe toate perioadele (anii fiscali: 2013, 2014, 2015, 2016, 2017) constituie un quantum sub nivelul cuantumului care stă la baza calificării infracțiunii de evaziune fiscală.

Astfel, potrivit deciziei nr. 59 din 14.03.2018, adoptată asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL „Club Royal Park Company”, sunt indicate sumele cumulative pentru întreaga perioadă supusă controlului (A/2013-A/2017), perioadă inclusă în învinuirea înaintată.

Reținem că, dacă aceste obligații fiscale să le repartizăm pe perioade fiscale a fiecărui an A/2013, A/2014, A/2015, A/2016, A/2017, atunci se constată că suma cumulativă a obligației fiscale neachitate la bugetul de stat pentru fiecare an în parte, nu atinge plafonul minim reglementat de alin. (1) al art. 244 Cod penal, pentru a putea încadra acțiunile inculpațiilor în baza acestei legi.

În conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) din Cod de procedură penală, se adoptă o sentință de încetare a procesului penal dacă există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Luând în considerare că noua lege penală intrată în vigoare la 17.08.2018, prin efectul prevederilor art. 10 Cod penal, ameliorează în mod evident situația inculpaților și înlătură la momentul actual caracterul infrațional al acțiunilor lor, iar legea penală nu prevede altă normă de incriminare a acestor fapte ilicite, instanța de apel consideră necesar de a înceta procesului penal pornit în privința lui Gargalic A. în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, Gargalic L. în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, Sturzu A. în baza art. 42 alin. (2), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, Î.C.S „Club Royal Park Company” S.R.L. în baza art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, „Cubal Exim” S.R.L. în baza art. 46, 244 alin. (1) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

Instanța de apel a menționat la caz, că faptele încriminate anterior inculpaților, constituie încălcări a legislației fiscale, constatate prin actele de control și decizii emise în temeiul acestora. Prin efectul acestor acte administrative și conformându-se lor, inculpații au înlăturat încălcările, au recuperat integral prejudiciul cauzat prin diminuarea și neachitarea plăților la buget, corespunzător legislației fiscale.

5. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Nadejda Barbat, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, cu referire la temeiul indicat la pct. 7) al art.427 Cod de procedură penală, instanța a decis admiterea *apelurilor suplimentare* ale apărătorului O. Miță și ale inculpaților (pentru detalii a se vedea pct. 4), inițiind noi practici de aplicare a legii procesual penale în special art. 402 Cod de procedură penală, admițând căi de atac neprevăzute de lege.

Urmare a reevaluării stării de fapt, în condițiile modificării cadrului legal, invocate de instanță lipsesc mențiuni despre sumă concretă a evaziunilor fiscale pentru fiecare an în parte, reținute în sarcina inculpaților (așa după cum prevede noua redacție a art.244 Cod penal), cu toate că anume această circumstanța constituie temelia deciziei de încetare a procesului penal.

Instanța de apel, fără examinarea și soluționarea fondului apelului, fără aprecierea acțiunilor inculpaților din perspectiva încadrării acestora în baza alin. (1) al aceluiași articol, limitându-se la constatarea lipsei laturii obiective, citat: „suma cumulativă a obligației fiscale neachitate la bugetul de stat pentru fiecare an în parte, nu atinge plafonul minim reglementat de alin. (1) al art. 244 Cod penal, pentru a putea încadra acțiunile inculpaților în baza acestei legi.

În situația în care ne confruntăm cu lipsa desăvârșită a unei motivări clare vizavi de soluția adoptată în cauza, fapt ce a afectat substanțial calitatea actului judecătoresc contestat, concomitent, se atestă și o a treia eroare de drept nu mai puțin semnificativă, care la fel urmează a fi reparată la judecarea prezentului recurs.

Astfel, constatări greșite ale instanței de apel cu referire la suma obligației fiscale, despre care s-a conchis că este una ”insuficientă” pentru ca fapta să fie calificată în baza art. 244 Cod penal, în întregime preluate din alegațiile invocate de partea apărării în apelurile suplimentare, au condiționat încadrarea juridică greșită a faptei, chiar mai mult, se atestă lipsa oricărei încadrări juridice ale faptelor reținute în fondul apelului în sarcina inculpaților.

Or, în ipoteză, în care admitem că, evaziunea fiscală nu mai constituie faptă penală, instanța de apel urma să se expune cu referire la existența unei componente de contravenție fiscală, ceea ce nu s-a făcut.

Așadar, pe de o parte, s-a constatat existența unei evaziuni fiscale în sumă oarecare, care, însă, nu atinge plafonul minim prevăzut la art. 244 Cod penal în redacția Legii nr. 179 din 26.07.2018, deci, urmând logică vicioasă a părții apărării, preluată și de instanța de apel, nu mai constituie faptă penală, iar, pe de altă parte, fapta evaziunii fiscale în continuare există, fără a fi calificată juridic în mod cuvenit, ceea ce în viziunea părții acuzării afectează grav ordinea de drept.

În argumentarea celor invocate, partea acuzării invocă concluzia privind vinovăția inculpaților, stabilită de instanța de fond, și în continuare reliefate în decizia instanței de apel.

Astfel, în fondul apelului s-a făcut mențiunea cu privire la examinarea cauzei în ordinea, prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, adică judecarea cauzei în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală.

Deci, este indiscutabil că, învinuirea adusă inculpaților este bazată pe eschivarea intenționată de la plata obligațiilor fiscale față de bugetul de stat în sumă totală de 2.728.407 lei.

În continuare, pornind de la suma concretă a evaziunii fiscale în mărime de 2.728.407 lei, se atestă următoarea situație.

Fapta imputată inculpaților, indiferent de modalitatea calculării sumei cumulative a obligațiilor fiscale (pentru fiecare an fiscal în parte (A/2013, A/2014, A/2015, A/2016, A/2017), sau pentru toată perioadă de timp în care s-a comis evaziunea fiscală), nicidecum nu s-a dezincriminat odată cu intervenirea Legii nr. nr.179 din 26.07.2018, în vigoare de la 17.08.2018, rămânând în continuare aceeași componentă de evaziune fiscală penală, care, în virtutea modificărilor operate în art.244 Cod penal și în coroborare cu prevederile art. 113 alin. (2) Cod penal, ar trebui să fie calificată corect în baza art.244 alin.(1) Cod penal, în dependență de rolul fiecărui inculpat în cadrul grupului criminal organizat.

Prin urmare, se constată cu certitudine că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legii materiale în partea ce ține de aplicarea art. 10 alin. (1) Cod penal, aplicând totodată, prevederile legale care nu sunt aplicabile speței, întrucât evaziunea fiscală imputată inculpaților rămâne a fi o faptă penală, prevăzută de art. 244 alin. (1) Cod penal.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 mai 2019, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată

Instanța de recurs a statuat că, instanța a conchis că suma cumulativă a impozitelor și taxelor neachitate pe toate perioadele – anii fiscali 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 – nu atinge plafonul minim prevăzut de art. 244 alin.(1) Cod penal, fără a indica care este anume această sumă, stabilită în condițiile articolului citat.

Astfel, instanța de recurs a menționat că potrivit art. 244 alin. (1) Cod de procedură penală, se consideră evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar în cazul alin.(2) al aceluiași articol – 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Reieșind din prevederile acestei norme, pentru încadrarea acțiunilor persoanei inculpate, în infracțiunea respectivă, suma impozitelor, taxelor prevăzute de Codul fiscal, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, trebuie: - să fie cumulative; - aferente unui an fiscal; - să depășească 50 și respectiv, 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.951 din 20.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013 a fost de 3850 lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr.1000 din 13.12.2013 - cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014 a fost de 4225 lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr.974 din 04.12.2014 - cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015 a fost de 4500 lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr.879 din 23.12.2015 - cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016 a fost de 5050 lei și potrivit Hotărârii Guvernului nr.1233 din 09.11.2016 - cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017 a fost de 5600 lei.

Instanța de apel, făcând referire la prevederile art. 244 alin. (1) Cod penal în cumul cu Hotărârile Guvernului enumerate mai sus, a stabilit că pentru ca fapta inculpaților să poată fi calificată drept evaziune fiscală, conform art. 244 alin.(1) Cod penal, suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente anilor fiscali: - 2013 - trebuie să depășească suma de 192500 lei; - 2014 - 211250 lei; - 2015 - 225000 lei; - 2016 - 252500 lei; - 2017 - 280000 lei, iar pentru încadrarea acțiunilor inculpaților în baza art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal, suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente anilor fiscali: - 2013 - trebuie să depășească suma de 385000 lei; - 2014 - 422500 lei; - 2015 - 450000 lei; - 2016 - 505000 lei; - 2017 - 560000 lei.

Însă, din textul deciziei instanței de apel nu este clar cum instanța a ajuns la concluzia că suma cumulativă a impozitelor și taxelor neachitate de către inculpați nu atinge plafonul minim prevăzut de art. 244 Cod penal, din moment ce nu a făcut referire la nici o cifră, adică nu a stabilit care este această sumă, precum nu este clar nici cum a fost calculată suma pe care a catalogat-o ca fiind mai mică, este ea cumulativă și aferentă fiecărui an fiscal (în speță - 2013, 2014, 2015, 2016, 2017), așa cum prevede art.244 Cod penal, sau este cumulativă și aferentă pentru întreaga perioadă 2013-2017, circumstanță imperativă pentru încadrarea juridică corectă a faptei.

Totodată, stabilind că suma cumulativă a impozitelor și taxelor neachitate nu atinge plafonul minim prevăzut de art.244 alin.(1) Cod penal, motiv pentru care, în temeiul art.332 Cod de procedură penală, a dispus încetarea procesului penal, instanța de apel nu a dat apreciere juridică faptelor imputate inculpaților prin actul de învinuire, pentru care de altfel, aceștia și-au recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei penale în procedura prevăzută de art.3641 Cod de procedură penală.

Având în vedere cele descrise supra, instanța de recurs a conchis că instanța de apel a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, fapt prin care a admis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să-și argumenteze clar concluziile, ținând cont de motivele casării deciziei recurate, să respecte prevederile art. 394, 414 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, toate apelurile au fost respinse ca nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, corect ajungând la concluzia privind vinovăția:

- inculpatului Gargalîc A., în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2), lit. b) Cod penal, după indici calificativi - participație în calitate de organizator în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- inculpatei Gargalîc L. în baza art. 42 alin. (3), 46, 244 alin.(2) lit. b) Cod penal, după indici calificativi - participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile,

fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- inculpatei Sturzu A. în baza art. art. 42 alin. (3), 46, 244 alin.(2) lit. b) Cod penal al RM, după indici calificativi - participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat la evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- inculpatei SRL „Club Royal Park Company” în baza art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, după indici calificativi - evaziunea fiscală a întreprinderilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care au la baza operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari;

- inculpatei SRL „Cubal-Exim” în baza art. 46, 244 alin. (1) Cod penal, după indici calificativi - evaziunea fiscală a întreprinderilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care au la baza operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în sumă de depășește 1500 unități convenționale care constituie proporții mari.

Instanța de apel, examinând probatorul, a considerat dovedită indubitabil vina inculpatului Gargalic A. de evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, prin participație în calitate de organizator în cadrul unui grup criminal organizat, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art.42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, a fost dovedită indubitabil vina inculpatei Gargalic L. de evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, prin participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art. 42 alin. (3), 46, 244 alin.(2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, a fost dovedită indubitabil vina inculpatei Sturzu A. de evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, prin tănuirea unor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, prin participație în calitate de autor în cadrul unui grup criminal organizat, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

A fost dovedită indubitabil și vina persoanei juridice SRL „Club Royal Park Company” privind comiterea evaziunii fiscale a întreprinderilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și

cheltuielile, a unor cheltuieli care au la baza operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, acțiunile fiind just calificate în temeiul art. 42 alin. (3), 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

A fost dovedită indubitabil și vina persoanei juridice SRL „Cubal-Exim” privind comiterea evaziunii fiscale a întreprinderilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor cheltuieli care au la baza operațiuni ce nu au existat, precum și prin tănuirea unor obiecte impozabile, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, care a condus la neachitarea impozitului în sumă de depășește 1500 unități convenționale care constituie proporții mari, acțiunile fiind just calificate în temeiul art. 46, 244 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 27 Cod de procedură penală, verificând probele administrate prin prisma prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor le apreciază ca fiind pertinente concludente și utile, ori, în ședința nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

Cu referire la apelurile suplimentare, instanța de apel a reținut că procesul penal nu poate fi încetat pe motivul circumstanțelor prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărare penală.

Astfel, art. 244 Cod penal a fost modificat prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.179 din 26.07.18, în vigoare din 17.08.2018.

În acest sens, la articolul 244 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

la alineatul (2): în dispoziție, litera b) va avea următorul cuprins: „b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,”; sancțiunea va avea următorul cuprins: „se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Așa dar, deși, art. 244 Cod penal a fost modificat prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.179 din 26.07.18, în vigoare din 17.08.2018, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputînd renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și ***nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decît cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.***

În situația în care instanța de apel va constata că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul că se constată că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea atacată, instanța de apel, la fel, conducîndu-se de prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, urmează să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță.

Ori, inculpații Gargalîc A., Gargalîc L., Sturzu A., reprezentantul SRL „Club Royal Park Company”, SSRL „Cubal-Exim” Dobrotvor I., au recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și au acceptat examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală, nu au solicitat administrarea de probe noi.

În aceste circumstanțe, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că ***instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decît cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.***

Instanța de judecată la individualizarea pedepsei inculpaților just a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal.

Cheltuielile de judecată în suma de 30.717 lei, suportate în urma investigației, urmează a fi achitate anume din contul inculpaților, avînd în vedere că, la momentul derulării a acțiunilor de urmărire penală acestea cheltuieli au fost suportate de stat deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpaților, ultimii urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat.

8. Avocatul Oleg Mîța și inculpații Gargalîc Andrei, Gargalîc Lada, SRL „Club Royal Park Company” și SRL „Cubal-Exim” au declarat recurs ordinar, solicitînd casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei soluții privind încetarea procesului penal.

Recurenți au invocat că, prin apelul suplimentar declarat de apărătorul O. Mîța în interesele inculpaților Gargalîc A., Gargalîc L., SRL „Club Royal Park Company”, SRL „Cubal Exim” s-a solicitat aplicarea retroactivității legii penale în ordinea stabilită de art. 10 Cod penal cu pronunțarea unei soluții de încetare a procesului penal în baza temeiurilor prevăzute de art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

În susținerea apelului suplimentar s-a invocat că în baza modificărilor în legislația penală prin Legea 179 din 26.07.18, /MO309-320/17.08.18 art. 498; în vigoare

17.08.18/, sa operat decriminalizarea unor anumite forme de comitere a infracțiunii de evaziune fiscală, cu introducerea a unor modalități noi de comitere a acestei fapte.

Legiuitorul în mod esențial a redus formele de comitere a acestor fapte infracționale, astfel încât nu orice acțiune de includere în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, ci doar includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat.

Cu referire la semne de calificare, în baza cărora inculpații Gargalic A., Gargalic L., SRL "Club Royal Park Company", precum și SRL "Cubal Exim" au fost recunoscuți culpabili de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 244 Cod penal, modificările operate decriminalizează faptele ce i s-au imputat, întrucât sunt pasibile răspunderii penale doar acțiunile de includere intenționată a datelor vădit denaturate cu privire la venituri sau cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale sau au la bază operațiuni ce nu au existat. Prin urmare, o simplă prezentare a datelor contabile denaturate cu privire la venituri și cheltuieli nu mai constituie deja o infracțiune.

Supra celor invocate mai sus, de menționat este, că de către legiuitor în mod expres au fost stabilite limitele în timp, pentru ca o acțiune de evaziune fiscală să fie considerată drept o infracțiune.

În asemenea circumstanțe, potrivit apelului suplimentar, faptele imputate inculpatului Gargalic A., precum și celorlalți figuranți pe aceasta cauză, urmau a fi apreciate prin prisma noilor prevederi a legii materiale penale, care în mod esențial a modificat cadrul normativ, ce reglementa răspunderea penală pentru acțiunile de evaziune fiscală, fiind introduse niște criterii și parametri noi, doar incidența cumulativă a cărora permite calificarea acțiunilor potrivit art. 244 Cod penal.

Mai mult, o descriere mai amănunțită a acestor motive și o argumentare suplimentară a fost adusă și prin cererea privind aplicarea Legii cu privire la amnistie, formulate de apărător în interesele inculpaților Gargalic A., Gargalic L., SRL "Club Royal Park Company" și SRL "Cubal Exim".

Toate aceste argumente, însă, au rămas în afara atenției instanței de apel, care nu s-a expus pe marginea acestei cerințe din apelul suplimentar și nu a motivat, sub acest aspect soluția sa de respingere a apelului declarat împotriva sentinței.

De fapt, s-a produs doar o simplă reluare a concluziilor instanței de fond fără a fi analizate motivele apelurilor declarate.

Cum rezultă din conținutul soluțiilor de condamnare pronunțate în privința inculpatului Gargalic A., Gargalic L., SRL "Club Royal Park Company", instanțele judecătorești au stabilit în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive acțiunilor de evaziune fiscală reflectate în Actul de control fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018 prelungit pe formularea: nr. XXXXX din 20.12.2017 și nr. XXXXX din 16.02.2018 și a deciziei SFS nr. 55 din 14.03.2018, adoptată în baza Actului de control fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018. Or, potrivit actelor menționate, s-a stabilit că de către acest agent economic nu s-au achitat în beneficiul bugetului public național următoarele plăți obligatorii:

- 107.296 lei impozitul pe venit reținut din salariu;
- 605.063 lei impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător;
- 405.457 lei prime de asigurare obligatorii de asistență medicală;
- 735.824 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajator;
- 191.957 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;

- 12.750 lei taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii.
- 457.351 lei taxa pentru cazare;
- 42.242 lei impozitul pe bunurile imobile.

Celelalte sumecare figurează în actul de învinuire, constituie amenzi și penalități și nu pot fi catalogate drept, acțiuni de evaziune fiscală.

Totodată, urmează de reținut, că la 17.08.2018 a intrat în vigoare Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, prin care legislatorul a stabilit noi criterii de calificare a infracțiunii, prevăzute de art. 244 Cod penal, fiind modificată latura obiectivă a componenței de infracțiune.

Astfel, potrivit, acestor modificări evaziunea fiscală în privința contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primei de asigurare obligatorie de asistență medicală a fost incriminată abia prin lăți din 17.08.2018. Or, până la acea dată diminuarea sau neachitarea acestor plăți nu consun. Infracțiuni și nu putea fi calificată potrivit indicilor componenței, stabilite de art. 244 Cod penal.

Prin urmare, cu referire la speță, pentru a da o apreciere corectă urmează a fi luate în considerare doar acțiunile de diminuare a următoarelor impozite: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit reținut din salariu, taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, impozitul pe bunurile imobile, taxa pentru cazare.

Supra celor invocate mai sus, de menționat este, că de către legiuitor în mod expres au fost stabilite limitele în timp, pentru ca acțiunile de evaziune fiscală să fie considerată drept o infracțiune.

Astfel, cum rezultă din conținutul modificat al art. 244 Cod penal, precum și potrivit Notei informative cu privire la modificarea unor prevederi ale Codului penal votate prin Legea 179 din 26.07.18, /MO 309-320/ 17.08.18 art. 498; în vigoare 17.08.18/, se menționează în mod expres, că s-a operat reformularea componenței infracțiunii art. 244 Cod penal prin:

- a) Creșterea costului evaziunii fiscale;
- b) Stabilirea unui cadru temporar exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an.

Potrivit Codului fiscal aprobat prin Legea Parlamentului RM Nr. 1163 din 24.04.1997 (Titlul 1 Dispoziții Generale articolul 5. Noțiuni generale An fiscal - an calendaristic, care începe cu 1 ianuarie și se termină cu 31 decembrie). Prin urmare, este stabilită o determinare strictă în timp pentru faptele, și doar cuantumul cumulativ al tuturor acțiunilor de eschivare de la plată a impozitelor efectuate pe parcursul acestei perioade de timp (01.01 - 31.12) poate fi apreciat ca infracțiune sau nu. Respectiv, pentru calificarea acțiunilor nu se va lua în calcul suma impozitelor neachitate per total pentru întreaga perioada inclusă în rechizitoriu ci doar sumele impozitelor și taxelor neachitate pe parcursul doar a unui an calendaristic, care se începe cu 01 ianuarie și se termină la data de 31 decembrie. Prin urmare, la această data infracțiunea de evaziune fiscală se consideră consumată. (Pentru perioada respectivă a anului fiscal respectiv, fiecare an constituie o faptă separată și legea nu admite, cumularea sumelor impozitelor și taxelor pe parcursul unei perioade care înglobează mai mulți ani, perioade fiscale urmând a fi strict delimitate și separate, iar suma evaziunii urmează a fi calculată doar pentru perioada unui singur an.

(Practica judiciară formulează aceeași abordare de aplicare a art. 244 Cod penal, specificând că acțiunile de evaziune fiscal se termină odată cu finisarea perioadei

fiscale/anului fiscal). A vedea în acest, sens decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14.12.2016 (dosar nr. 1a-1505/2016), menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 2 I.11.2017 (dosar nr. 1ra-1621/2017).

Respectiv, prin aplicarea acestor prevederi noi ale normei art. 244 Cod penal prezentei spețe, vom constata, că acțiunile comise pe parcursul anilor 2013 - 2017 nu pentru fiecare perioadă constituie infracțiune. Mai mult, chiar dacă anumite fapte și ar constitui o componentă de infracțiune prevăzută de art. 244 Cod penal, cuantumul impozitelor și taxelor neachitate la buget nu mai atinge plafonul minim al evaziunii fiscale, astfel încât faptele să fie calificate potrivit art. 244 alin. (2) Cod penal.

O astfel de situație rezultă expres și din Tabelul comparativ al sumei neachitate în buget de ÎCS „Club Royal Park Company”:

Anul	Impozit pe venit lei	Impozit pe venit lei din salariu, lei	Taxa pentru cazare lei	Impozit pe bunurile imobile, lei	Total neachitat lei	Calificare art. 244 alin. (1) Cp, lei	Calificare art. 244 alin. (2) Cp, lei
2013	50 139		16 965		367 104	192 500	385 000
2014	54 924		98 503		353 427	211 250	422 500
2015			198 580		198 580	255 000	450 000
2016		131 894	91 435 (perioada 01.01.2016 - 01.05.2016)	13 083	236 412	252 500	505 000
2017		107 296	51 779	29 159	188 234	280 000	560 000

Din conținutul acestei analize, observăm, că o bună parte de acțiuni de evaziune fiscal nici nu constituie infracțiune, în sensul și potrivit normei art. 244 Cod penal în redacția Legii nr. 179 din 26.07.18, în special pentru perioada fiscală a anilor 2015, 2016 și 2017.

Totodată, pentru perioada anilor 2013 - 2014 acțiuni de evaziune fiscală au avut loc în privința anumitor tipuri de impozite în special, neachitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a avut loc în perioada A/2013 în suma de 350139 lei și A/2014 - 254924 lei. Însă, aceste acțiuni au avut loc până la intrare în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La fel până la intrare în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, a avut loc și diminuarea impozitului din venit din salariu, în suma totală de 93.395 lei, și anume: ianuarie 2016 - 1636 lei, martie 2016 - 2903 lei, aprilie 2016 - 6423 lei, mai 2016 - 16.458 lei, iunie 2016 - 13.324 lei, iulie 2016 - 22.955 lei, august 2016 - 29.696 lei.

În aceeași ordine cronologică, adică până la 09.09.2016 a avut loc diminuarea taxei pentru cazare, în suma totală de 405.563 lei inclusiv: T/04/2013 - 16.964 lei, T/01/2014 - 19.378 lei, T/02/2014 - 18.778 lei, T/03/2014 - 31.048 lei, T/04/2014 - 29,299 lei, T/01/2015 - 42.342 lei, T/02/2015 - 68.431 lei, T/03/2015 - 55.399 lei, T/04/2015 - 32.498 lei, T/01/2016 - 16.598 lei, T/02/2016 - 27.352 lei, T/03/2016 - 21.942 lei, T/04/2016 - 25.543 lei.

Supra celor menționate, diminuarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii de deservire socială cu 12.750 lei a avut loc, inclusiv, în perioada T/01/2014 - T/02/2016 cu câte 825 lei.

Astfel, toate aceste acțiuni de evaziune fiscală au avut loc până la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în legătură cu

aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, adică cad sub incidența acestui act normativ.

Prin urmare, instanța de apel urma în mod obiectiv să aprecieze aceste circumstanțe, să separe acțiunile de evaziune fiscală pentru fiecare an în parte, ca calcularea corectă a sumelor neachitate în bugetul de stat, stabilind dacă pentru perioada fiecărui an fiscal aceste acțiuni cad sub incidența art. 244 Cod penal, dacă mai urmează a fi calificate potrivit alin. (2) a acestei norme.

La fel, odată cu stabilirea componenții de infracțiune, instanțele urmau să examineze circumstanțele faptelor și în coraport cu cererea inculpaților privind aplicarea Legii cu privire la amnistie, achitarea integrală a tuturor sumelor reflectate în actul controlului fiscal, repararea prejudiciului cauzat și căința sinceră în acțiunile ce le-au fost imputate.

În contextul celor expuse s-a consemnat, că amnistia este actul de element al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa. Or, amnistia penală este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepse aplicate sau comutarea ei.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderi penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență.

La rejudecarea cauzei instanța de apel nu au ținut cont de indicațiile date de instanța ierarhic superioară.

Astfel, potrivit indicațiilor formulate în decizia Colegiului pena lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21.05.2019 la rejudecarea cauzei instanța de apel urma să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să-și argumenteze clar concluziile, ținând cont de motivele casării deciziei recurate, să respecte prevederile art. 394, 414 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Or, din prevederile normei precitate, precum și reieșind din indicațiile formulate de Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, rezultă clar că la rejudecarea cazului instanța de apel era obligată să analizeze și să constate existența elementelor componenții ele infracțiunii de evaziune fiscală comisă în proporții deosebit de mari, așa cum a fost imputată inculpaților.

La fel, instanța de apel a fost obligată să pronunțe o hotărâre legală, or, adoptarea unei hotărâri legale ar însemna adoptarea soluției luându-se în considerare acele prevederi ale normei materiale penale, care a existat la etapa judecării apelului, luându-

se în considerare acelea modificări, care au fost operate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, o obligație care nu a fost îndeplinită de instanța de apel.

În acest context, s-a consemnat, că potrivit alin. (4) al aceluiași articol, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Prin urmare, decizia instanței de apel Curții de ape contravine nu doar indicațiilor date de instanța ierarhic superioară, dar și prevederilor Codului de procedură penală, or, la rejudecarea cazului instanța a aplicat legea care prevede o infracțiune mai gravă, întrucât a menținut calificarea potrivit art. 244 alin. (2) lit. b) a acțiunilor ce au fost imputate inculpaților, fără a lua în considerare modificările operate și decriminalizarea acestui tip de fapte.

Pe cale de consecință, se constată, că contrar prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a verificat probele sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care au provenit probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective. Or, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Lăsând arbitrar și ilegal argumentele părții apărării, fără o examinare și o apreciere cuvenită, obiectivă, completă și imparțială, instanța a limitat accesul inculpatului la un "tribunal", a limitat dreptul lui la apărare efectivă, a încălcat principiul legalității și, prin urmare, prin acțiunile sale a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 19 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 6§3 lit. c) CoEDO, precum și art. 16, 22, 251 alin. (2) și (3), 280, 281, 283.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul, dispozitivului sentinței, fondul apelului temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz la respingerea sau admitere apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, deoarece instanța a admis apelurile ca întemeiate, fără însă a se expune asupra fiecărei cereri de apel în parte ceea ce contravine legislației procesual penale. În această privință, Plenului Curții Supreme de Justiție în Hotărârea din 12.1.2.2005, nr. 22, cu modificările din 30.03.2009 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine apel” explică că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului precum și motivele adoptării soluției date. Conchidem că, în motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel s-a redus la fraze generale, fără a efectua o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept a acestora, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Instanța de apel a ignorat prevederile art. 419 Cod de procedură penală și pct. 26 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.1.2.2005, nr. 22, cu modificările din 30.03.2009 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine apel”, care explică că rejudecarea cauzei în corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală se va efectua cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității, egalității în drepturi în fața justiției, publicității ședinței de judecată. Instanța de apel nu este în

drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 13) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

8.1. A declarat recurs ordinar și inculpata Sturza Aliona, solicitând casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei soluții privind încetarea procesului penal.

Recurenta a invocat că, prin apelul suplimentar declarat s-a solicitat aplicarea retroactivității legii penale în ordinea stabilită de art. 10 Cod penal cu pronunțarea unei soluții de încetare a procesului penal în baza temeiurilor prevăzute de art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

În susținerea apelului suplimentar s-a invocat că în baza modificărilor în legislația penală prin Legea 179 din 26.07.18, /MO309-320/17.08.18 art. 498; în vigoare 17.08.18/, sa operat decriminalizarea unor anumite forme de comitere a infracțiunii de evaziune fiscală, cu introducerea unor modalități noi de comitere a acestei fapte.

Legiuitorul în mod esențial a redus formele de comitere a acestor fapte infracționale, astfel încât nu orice acțiune de includere în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, ci doar includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat.

Cu referire la semne de calificare, în baza cărora inculpata Sturza A. a fost recunoscută culpabilă de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 244 Cod penal, modificările operate decriminalizează faptele ce i s-au imputat, întrucât sunt pasibile răspunderii penale doar acțiunile de includere intenționată a datelor vădit denaturate cu privire la venituri sau cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale sau au la bază operațiuni ce nu au existat. Prin urmare, o simplă prezentare a datelor contabile denaturate cu privire la venituri și cheltuieli nu mai constituie deja o infracțiune.

Supra celor invocate mai sus, de menționat este, că de către legiuitor în mod expres au fost stabilite limitele în timp, pentru ca o acțiunile de evaziune fiscal să fie considerate drept o infracțiune.

În asemenea circumstanțe, potrivit apelului suplimentar, faptele imputate inculpatei Sturza A. pe aceasta cauză, urmau a fi apreciate prin prisma noilor prevederi a legii materiale penale, care în mod esențial a modificat cadrul normativ, ce reglementa răspunderea penală pentru acțiunile de evaziune fiscală, fiind introduse niște criterii și parametri noi, doar incidența cumulativă a cărora permite calificarea acțiunilor potrivit art. 244 Cod penal.

Mai mult, o descriere mai amănunțită a acestor motive și o argumentare suplimentară a fost adusă și prin cererea privind aplicarea Legii eu privire la amnistie, formulate în interesele inculpatei Sturza A.

Toate aceste argumente, însă, au rămas în afara atenției instanței de apel, care nu s-a expus pe marginea acestei cerințe din apelul suplimentar și nu a motivat, sub acest aspect soluția sa de respingere a apelului declarat împotriva sentinței.

De fapt, s-a produs doar o simplă reluare a concluziilor instanței de fond fără a fi analizate motivele apelurilor declarate.

Cum rezultă din conținutul soluțiilor de condamnare pronunțarea în privința inculpatei Sturza A. instanțele judecătorești au stabilit în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive acțiunilor de evaziune fiscal reflectate în Actul a control fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018 prelungit pe formularea: nr. XXXXX din 20.12.2017 și nr. XXXXX din 16.02.2018 și a deciziei SFS nr. 55 din 14.03.2018, adoptată în baza Actului controlului fiscal nr. XXXXX din 16.02.2018. Or, potrivit actelor menționate, s-a stabilit că de către acest agent economic nu s-au achitat în beneficiul bugetului public național următoarele plăți obligatorii:

- 107.296 lei impozitul pe venit reținut din salariu;
- 605.063 lei impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător;
- 405.457 lei prime de asigurare obligatorii de asistență medicală;
- 735.824 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajator;
- 191.957 lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;
- 12.750 lei taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii.
- 457.351 lei taxa pentru cazare;
- 42.242 lei impozitul pe bunurile imobile.

Celelalte sumecare figurează în actul de învinuire, constituie amenzi și penalități și nu pot fi catalogate drept, acțiuni de evaziune fiscală.

Totodată, urmează de reținut, că la 17.08.2018 a intrat în vigoare Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, prin care legislatorul a stabilit noi criterii de calificare a infracțiunii, prevăzute de art. 244 Cod penal, fiind modificată latura obiectivă a componenței de infracțiune.

Astfel, potrivit, acestor modificări evaziunea fiscală în privința contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primei de asigurare obligatorie de asistență medicală a fost incriminată abia prin lăți din 17.08.2018. Or, până la acea dată diminuarea sau neachitarea acestor plăți nu consun. Infracțiuni și nu putea fi calificată potrivit indicilor componenței, stabilite de art. 244 Cod penal.

Prin urmare, cu referire la speță, pentru a da o apreciere corectă urmează a fi luate în considerare doar acțiunile de diminuare a următoarelor impozite: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit reținut din salariu, taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, impozitul pe bunurile imobile, taxa pentru cazare.

Supra celor invocate mai sus, de menționat este, că de către legiuitor în mod expres au fost stabilite limitele în timp, pentru ca acțiunile de evaziune fiscală să fie considerată drept o infracțiune.

Astfel, cum rezultă din conținutul modificat al art. 244 Cod penal, precum și potrivit Notei informative cu privire la modificarea unor prevederi ale Codului penal votate prin Legea 179 din 26.07.18, /MO 309-320/ 17.08.18 art. 498; în vigoare 17.08.18/, se menționează în mod expres, că s-a operat reformularea componenței infracțiunii art. 244 Cod penal prin: a) Creșterea costului evaziunii fiscale; b) Stabilirea unui cadru temporar exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an.

Potrivit Codului fiscal aprobat prin Legea. Parlamentului M Nr. 1163 din 24.04.1997 (Titlul 1 Dispoziții Generale articolul 5. Noțiuni generale An fiscal - an calendaristic, care începe cu 1 ianuarie și se termină cu 31 decembrie). Prin urmare, este stabilită o determinare strictă în timp pentru faptele, și doar cuantumul cumulativ al

tuturor acțiunilor de eschivare de la plată a impozitelor efectuate pe parcursul acestei perioade de timp (01.01 - 31.12) poate fi apreciat ca infracțiune sau nu. Respectiv, pentru calificarea acțiunilor nu se va lua în calcul suma impozitelor neachitate per total pentru întreaga perioadă inclusă în rechizitoriu ci doar sumele impozitelor și taxelor neachitate pe parcursul doar a unui an calendaristic, care se începe cu 01 ianuarie și se termină la data de 31 decembrie. Prin urmare, la această data infracțiunea de evaziune fiscală se consideră consumată. (Pentru perioada respectivă a anului fiscal respectiv, fiecare an constituie o faptă separată și legea nu admite, cumularea sumelor impozitelor și taxelor pe parcursul unei perioade care înglobează mai mulți ani, perioade fiscale urmând a fi strict delimitate și separate, iar suma evaziunii urmează a fi calculată doar pentru perioada unui singur an.

(Practica judiciară formulează aceeași abordare de aplicare a art. 244 Cod penal, specificând că acțiunile de evaziune fiscal se termină odată cu finisarea perioadei fiscale/anului fiscal). A vedea în acest, sens decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14.12.2016 (dosar nr. 1a-1505/2016), menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 2 I.11.2017 (dosar nr. 1ra-1621/2017).

Respectiv, prin aplicarea acestor prevederi noi ale normei art. 244 Cod penal prezentei spețe, vom constata, că acțiunile comise pe parcursul anilor 2013 - 2017 nu pentru fiecare perioadă constituie infracțiune. Mai mult, chiar dacă anumite fapte și ar constitui o componentă de infracțiune prevăzută de art. 244 Cod penal, cuantumul impozitelor și taxelor neachitate la buget nu mai atinge plafonul minim al evaziunii fiscale, astfel încât faptele să fie calificate potrivit art. 244 alin. (2) Cod penal.

O astfel de situație rezultă expres și din Tabelul comparativ al sumei neachitate în buget de ÎCS „Club Royal Park Company”:

Anul	Impozit pe venit lei	Impozit pe venit lei din salariu, lei	Taxa pentru cazare lei	Impozit pe bunurile imobile, lei	Total neachitat lei	Calificare art. 244 alin. (1) Cp, lei	Calificare art. 244 alin. (2) Cp, lei
2013	50 139		16 965		367 104	192 500	385 000
2014	54 924		98 503		353 427	211 250	422 500
2015			198 580		198 580	255 000	450 000
2016		131 894	91 435 (perioada 01.01.2016 - 01.05.2016)	13 083	236 412	252 500	505 000
2017		107 296	51 779	29 159	188 234	280 000	560 000

Din conținutul acestei analize, observăm, că o bună parte de acțiuni de evaziune fiscal nici nu constituie infracțiune, în sensul și potrivit normei art. 244 Cod penal în redacția Legii nr. 179 din 26.07.18, în special pentru perioada fiscală a anilor 2015, 2016 și 2017.

Totodată, pentru perioada anilor 2013 - 2014 acțiuni de evaziune fiscală au avut loc în privința anumitor tipuri de impozite în special, neachitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a avut loc în perioada A/2013 în suma de 350139 lei și A/2014 - 254924 lei. Însă, aceste acțiuni au avut loc până la intrare în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La fel până la intrare în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, a avut loc și diminuarea impozitului din venit din salariu, în suma totală de 93.395 lei, și anume: ianuarie 2016 - 1636 lei, martie 2016 - 2903 lei, aprilie 2016 - 6423 lei, mai

2016 - 16.458 lei, iunie 2016 - 13.324 lei, iulie 2016 - 22.955 lei, august 2016 - 29.696 lei.

În aceeași ordine cronologică, adică până la 09.09.2016 a avut loc diminuarea taxei pentru cazare, în suma totală de 405.563 lei inclusiv: T/04/2013 - 16.964 lei, T/01/2014 - 19.378 lei, T/02/2014 - 18.778 lei, T/03/2014 - 31.048 lei, T/04/2014 - 29.299 lei, T/01/2015 - 42.342 lei, T/02/2015 - 68.431 lei, T/03/2015 - 55.399 lei, T/04/2015 - 32.498 lei, T/01/2016 - 16.598 lei, T/02/2016 - 27.352 lei, T/03/2016 - 21.942 lei, T/04/2016 - 25.543 lei.

Supra celor menționate, diminuarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii de deservire socială cu 12.750 lei a avut loc, inclusiv, în perioada T/01/2014 - T/02/2016 cu câte 825 lei.

Astfel, toate aceste acțiuni de evaziune fiscală au avut loc până la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, adică cad sub incidența acestui act normativ.

Prin urmare, instanța de apel urma în mod obiectiv să aprecieze aceste circumstanțe, să separe acțiunile de evaziune fiscală pentru fiecare an în parte, ca calcularea corectă a sumelor neachitate în bugetul de stat, stabilind dacă pentru perioada fiecărui an fiscal aceste acțiuni cad sub incidența art. 244 Cod penal, dacă mai urmează a fi calificate potrivit alin. (2) a acestei norme.

La fel, odată cu stabilirea componenții de infracțiune, instanțele urmau să examineze circumstanțele faptelor și în coraport cu cererea inculpaților privind aplicarea Legii cu privire la amnistie, achitarea integrală a tuturor sumelor reflectate în actul controlului fiscal, repararea prejudiciului cauzat și căința sinceră în acțiunile ce le-au fost imputate.

În contextul celor expuse s-a consemnat, că amnistia este actul de element al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa. Or, amnistia penală este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepse aplicate sau comutarea ei.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderi penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență.

La rejudecarea cauzei instanța de apel nu au ținut cont de indicațiile date de instanța ierarhic superioară.

Astfel, potrivit indicațiilor formulate în decizia Colegiului pena lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21.05.2019 la rejudecarea cauzei instanța de apel urma să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să-și argumenteze clar concluziile, ținând cont de motivele casării deciziei recurate, să respecte prevederile art. 394, 414 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o

hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Or, din prevederile normei precitate, precum și reieșind din indicațiile formulate de Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, rezultă clar că la rejudecarea cazului instanța de apel era obligată să analizeze și să constate existența elementelor componenții ele infracțiunii de evaziune fiscală comisă în proporții deosebit de mari, așa cum a fost imputată inculpaților.

La fel, instanța de apel a fost obligată să pronunțe o hotărâre legală, or, adoptarea unei hotărâri legale ar însemna adoptarea soluției luându-se în considerare acele prevederi ale normei materiale penale, care a existat la etapa judecării apelului, luându-se în considerare acelea modificări, care au fost operate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, o obligație care nu a fost îndeplinită de instanța de apel.

În acest context, s-a consemnat, că potrivit alin. (4) al aceluiași articol, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Prin urmare, decizia instanței de apel Curții de ape contravine nu doar indicațiilor date de instanța ierarhic superioară, dar și prevederilor Codului de procedură penală, or, la rejudecarea cazului instanța a aplicat legea care prevede o infracțiune mai gravă, întrucât a menținut calificarea potrivit art. 244 alin. (2) lit. b) a acțiunilor ce au fost imputate inculpaților, fără a lua în considerare modificările operate și decriminalizarea acestui tip de fapte.

Pe cale de consecință, se constată, că contrar prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a verificat probele sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care au provenit probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective. Or, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Lăsând arbitrar și ilegal argumentele părții apărării, fără o examinare și o apreciere cuvenită, obiectivă, completă și imparțială, instanța a limitat accesul inculpatului la un ”tribunal”, a limitat dreptul lui la apărare efectivă, a încălcat principiul legalității și, prin urmare, prin acțiunile sale a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 19 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 6§3 lit. c) CoEDO, precum și art. 16, 22, 251 alin. (2) și (3), 280, 281, 283.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul, dispozitivului sentinței, fondul apelului temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz la respingerea sau admitere apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, deoarece instanța a admis apelurile ca întemeiate, fără însă a se expune asupra fiecărei cereri de apel în parte ceea ce contravine legislației procesual penale. În această privință, Plenului Curții Supreme de Justiție în

Hotărârea din 12.1.2.2005, nr. 22, cu modificările din 30.03.2009 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine apel” explică că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului precum și motivele adoptării soluției date. Conchidem că, în motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel s-a redus la fraze generale, fără a efectua o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept a acestora, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Instanța de apel a ignorat prevederile art. 419 Cod de procedură penală și pct. 26 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.1.2.2005, nr. 22, cu modificările din 30.03.2009 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine apel”, care explică că rejudecarea cauzei în corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală se va efectua cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității, egalității în drepturi în fața justiției, publicității ședinței de judecată. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probe cercetate de către prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel.

Având în vedere criticele expuse, instanța de apel nu a soluționat în mod legal fondul cauzei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 13) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor judecând examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 8, 10 alin. (1), 113 alin. (1) Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în

vigoare a acestei legi. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

În același timp, conform art. 364¹ alin. (1) și (7) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, instanța urmând să aplice, totuși, dispozițiile art. 382 - 398 Cod de procedură penală în mod corespunzător, iar conform jurisprudenței CtEDO, admiterea de către inculpat a circumstanțelor pe care s-a bazat condamnarea sa, adică acceptarea unei proceduri simplificate, nu include și calificarea lor în baza legii penale (*hotărârea CtEDO din 25.07.2017, Rostovțev c. Ucraina*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului deciziei atacate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept indicate în învinuirea formulată inculpaților, în coroborare cu prevederile art. 8, 10 alin. (1), 64 alin. (2), 126, 113 alin. (1) Cod penal, art. 301/1 Cod contravențional.

Ori, conform rechizitoriului, faptele inculpaților sunt încadrate în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca: „evaziunea fiscală a întreprinderilor pe semnele: evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, **prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile**, prin tănuirea unor obiecte impozabile, **dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale. Aceeași acțiune, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari**”.

Totodată, după modificările operate la 17.08.2018, adică după pronunțarea sentinței din 06.04.2018, dispoziția art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, prevede: „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor **prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei**.

Aceeași acțiune, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”.

Astfel, dat fiind că calificativele imputate inculpaților - *prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale. Aceeași acțiune, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari*, sunt precondiționate în legea nouă cu - *prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Aceeași acțiune, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei*, instanța de apel era obligată să verifice dacă Legea penală nouă are sau nu efect retroactiv asupra inculpaților în speță (*pct. 1., 2., 7. din decizie*);

b) concluzia din descriptiv că: *„în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță*”, contravine art. 364/1 alin. (1) și (7) Cod de procedură penală, conform cărui inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, instanța urmând să aplice, totuși, dispozițiile art. 382–398 Cod de procedură penală în mod corespunzător, iar potrivit jurisprudenței CtEDO, admiterea de către inculpat a circumstanțelor pe care s-a bazat condamnarea sa, adică acceptarea unei proceduri simplificate, nu include și calificarea lor în baza legii penale (*hotărârea CtEDO din 25.07.2017, Rostovțev c. Ucraina*).

Totodată, prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, nu conțin nici interdicția aplicării principiului retroactivității legii penale noi, în procedura simplificată;

c) a omis să țină cont de împrejurările statuate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25.11.2019, ori, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (*pct. 6., 7. decizie*)

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile suplimentare de pe rol și repetate în recursurile ordinare (*pct. 3.5., 3.6., 7., 8., 8.1. din decizie*);

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea, și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de avocatul Oleg Mîța și de inculpații Gargalîc Andrei XXXXX, Gargalîc Lada XXXXX, Sturzu Aliona XXXX, Societatea cu Răspundere Limitată „CLUB ROYAL PARK COMPANY” și Societatea cu Răspundere Limitată „CUBAL-EXIM”, casează total decizia Colegiul penal al Curții de Apel Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 03 septembrie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Nicolae Craiu
Mariana Pitic